

Hsn.

Stockholms stads handels- och sjöfartsnämnd jämte i samband därmed stående institutioner.

Handels- och sjöfartsnämnden.

Börshuset, St.; rt. 56 38; st. 13 51; expeditionstid: 12—2. Sessionstid ej bestämd.

Stadsfullmäktige beslöt den 1 augusti 1866 att tillsätta en särskild nämnd med kännedom om handel och skeppsrederi samt med uppdrag att fullgöra de i kungl. kommerskollegii kungörelse den 27 mars 1866 omförmälda stadens handelsförening eller deras fullmäktige förut tillhörande äligganden. Instruktion för nämnden fastställdes den 24 sept. 1867; ny instruktion utfärdades den 8 febr. 1901; ändrad lydelse av §§ 1 och 12 den 8 maj 1908.

Nämnden består av tolv ledamöter, som stadsfullmäktige inom eller utom sig utse för två år i sänder. Nämnden utser inom sig för ett år ordförande och vice ordförande.

Stockholms stads handels- och sjöfartsnämnd har att bl. a. pröva behov av och antaga mäkklare, skeppsklarerare och notarii publici, anmäla vikarie för dem, återkalla mäklares och skeppsklarerares uppdrag samt uppgöra förslag å personer att verkställa besiktning enligt sjölagen, vid tillsättande av dispaschör och dispaschörssassistent yttra sig om sökandes lämplighet, avgiva yttrande, där sådant av kungl. maj:t eller annan offentlig myndighet från nämnden infor dras, ej mindre i frågor angående handel och sjöfart, än även i frågor angående handelsbruk, hos stadsfullmäktige och beredningsutskottet samt stadens vederbörande förvaltningsmyndigheter göra framställningar, som i dylika frågor kunna av nämnden finnas behöfliga, meddela de föreskrifter, som erfordras för ordningens upprätthållande inom Stockholms börs, bestämma tid, ställe och sätt för hållande av fondbörsauktioner i Stockholm samt vaka över gällande författningar efterlevnad i avseende å mäklares, skeppsklarerares, notarii publici och dispaschörs tjänstentövning samt i övrigt ägna sin uppmärksamhet åt frågor, som hava sammanhang med stadens handel och sjöfart och göra de framställningar, som kunna därav föranledas.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads handels- och sjöfartsnämnd, fastställd av kungl. maj:t den 8 febr. 1901 med ändringar den 8 maj 1908.

Stat år 1919. Utgifter: 1,950 kr.

Nämndens ledamöter.

Ordförande.

Lamm, H. F., grosshandlare, stadsfullm.

Vice ordförande.

*Johnson, A. Ax:son, direktör, generalkonsul.

Övriga ledamöter.

*Ericson, H. H. K. kommandör.

*Lovén, S. A., försäkringsdirektör, stadsfullm.

Magnusson, G. G., bankdirektör, stadsfullm:ns ordf.

*Rabe, P. R., bankdirektör.

*Roberg, Th., konsul.

Rosengrén, C. O. L., grosshandlare.

Rundquist, C. A., rådmän.

Schultz, L. H., direktör, stadsfullm.

Stendahl, S., grosshandlare, stadsfullm.

*Wickman, C. G. T., partikassör, stadsfullm.

Sekreterare

(500 kr.; ej å stat).

Belfrage, J. K. E.; rt. 206 56; träffas säkrast 10—11.

Vaktmästare

(400 kr.; ej å stat).

Wendborg, J.

Börskommitterade.

Börshuset, St.

Handels- och sjöfartsnämnden utser tre kommitterade för börsärenden att i enlighet med de föreskrifter, som av nämnden meddelas, utöva den närmare tillsynen med avseende på Stockholms börs, tillse att personer, av vilka börsens anseende kan lida, där ej få tillträde, vidtaga åtgärder, som kunna anses lända till de börsbesökandes gagn och bekvämlighet m. m.

Ledamöter.

Johnson, A. Ax:son, generalkonsul; Lamm, H. F., grosshandlare, stadsfullm.; Magnusson, G. G., bankdirektör, stadsfullm:ns ordf.

Fondbörskommitterade.

Börshuset, St.: rt. 56 38, 177 76, 206 50; st. 13 51; expeditionstid: 10—4; börschefen säkrast 12,50—1,50.

Fondbörskommitterade skola årligen i första veckan av december månad för det följande året utses av handels- och sjöfartsnämnden till ett antal av sex, av vilka minst tre böra vara ledamöter av nämnden. Nämnden utser även, om så anses nödigt, suppleanter.

Fondbörskommitterade hava den närmaste tillsynen över fondbörsen. En var av fondbörskommitterade åligger att under två månader av det år, för vilket de blivit valda, personligen övervaka ordningen å fondbörsen. Handel med och notering av värdepapper försiggår å fondbörsen efter upprop av listor, fastställda av fondbörskommitterade, kurslistorna A: 1 och A: 2 upptagande de värdepapper, som skola uppropas dagligen, samt kurslistan B upptagande de värdepapper, som uppropas tisdagar och fredagar efter därom gjord framställning. För att ett värdepapper skall bliva uppfört (inregistrerat) å kurslista, bör skriftlig ansökan därom ingivas till fondbörskommitterade genom medlem av fondbörsen. Fondbörskommitterade äga att i varje särskilt fall infordra alla upplysningar, som de kunna anse nödiga för avgörande, huruvida till inregistrering anmält värdepapper är så klart, att det kan antagas till handel och notering å fondbörs.

Fondmäklare, som önskar hålla auktion å börsen för försäljning av obligationer eller aktier, skall därom senast tredje dagen före auktionen göra skriftlig anmälan hos fondbörskommitterade och därvid tillika intyga, att de värdepapper, som äro ifråga, på grund av föreskrift i lag eller författning icke må annorlunda än genom offentlig auktion försälas.

Författningar m. m. Lag om fondkommissionsrörelse och fondbörsverksamhet den 16 maj 1919. Handels- och sjöfartsnämndens regler för fondbörskommitterade i Stockholm den 14 aug. 1901. Handels- och sjöfartsnämndens ordningsregler för fondbörsen i Stockholm den 30 okt. 1912 med däri av fondbörskommitterade enligt bemyndigande vidtagna provisoriska ändringar den 5 juni, 17 okt., 17 nov. 1916, 27 febr., 7 nov. och 11 dec. 1917 samt 13 mars. 4 maj, 14 sept. och 3 dec. 1918. Instruktion för den vid fondbörsen anställda börschefen, antagen av fondbörskommitterade den 27 februari 1917.

Ordförande.

Lamm, H. F., grosshandlare, stadsfullm.

Vice ordförande.

Wallenberg, M. L., bankdirektör, v. häradsbörding.

Övriga ledamöter.

Billings, J. O. M., bankdirektör; Magnusson, G. G., bankdirektör, stadsfullm.s ordf.; Rydbeck, J. O. E., bankdirektör; Stendahl, S., grosshandlare, stadsfullm.

Suppleanter.

Grönwall, F. A. A., fil. dr., bankdirektör; Lindström, P. Y., bankir; Pripp, G. L., bankdirektör; Reuterskiöld, K. L., bankdirektör; Swartling, J. A., direktör; Zethræus, A. H., bankir.

Börschef

(18,000 kr.).

Belfrage, J. K. E.; rt. 206 56; träffas säkrast 10—11 samt 12,30—1,30.

Börschefens ställföreträdare

(9,000 kr.).

Borell, E. M. V. N.

Biträdande fondbörsledare

(7,500 kr.).

Fredin, G. E.

Börsassistenter

(5,000 kr.).

Bernhoff, B. O.; Björkman, L.; Malmgren, K. E.

Kassörska

(4,000 kr. jämte 500 kr. i felräkningspenningar).

Spilhammar, Märta K.

Skrivbiträde

(2,700 kr.).

Brenner, Gertrud.

Övriga tjänstemän

(icke fast anställda; 2,100—3,000 kr.).

Lundblad, K. G. R.; Holmqvist, R.; Areschoug, Signe; Leffler, Ingeborg; Brenner, Dagmar.

Vaktmästare

(1,500—2,400 kr.).

Wendborg, J.; Åkerlund, K. O.; Åhlström, K. E. W.; Magnusson, O.; Andersson, K. E.; Karlsson, S. O.; Blomgren, S. A. W.; Svensson, F. B.

Ann. Avlöningarna till fondbörsens tjänstemän utgå icke av stadens medel utan bestridas med särskilda avgifter, som inflyta till fondbörsen.

Stads- och fondmäklare.

De officiella mäklarna antagas av handels- och sjöfartsnämnden, varefter förordnande utfärdas av magistraten, som också på mäklares begäran förordnar vikarie att vid förfall för mäklaren bestrida dennes göromål.

Mäklare (stadsmäklare) må i städerna antagas för att, när de varda därom anlitade, biträda vid köp och försäljning av varor, fastigheter, fartyg eller andelar däri, växlar och andra värdepapper samt vid uppgörande av avtal om försträckning, hyra, arrende och försäkring ävensom av andra likartade avtal. Det åligger mäklare att över alla av honom slutade avtal med

Hsn.

Hsn. undantag av dem, som angå penningförsträckningar, upprätta och med sitt namn underteckna slutsedel, noggrant upptagande kontrahenternas namn, avtalets beskaffenhet och föremål jämte belopp och pris m. m. Alla av honom avslutade avtal skall han för varje dag införa i en särskild med magistratens sigill försedd bok. Mäklare vare förbjudet att idka handel med växlar eller andra värdepapper, varor eller annat, ej heller må han vara syssloman (prokurist), handelsombud eller handelsbiträde åt köpman.

Mäklare i Stockholm, som i sådan egenskap vill biträda vid köp och försäljning av obligationer, aktier och andra dylika värdepapper, skall vara av handels- och sjöfartsnämnden särskilt antagen till fondmäklare. Fondmäklare skall i sin verksamhet å fondbörs ställa sig till efterrättelse de av handels- och sjöfartsnämnden eller fondbörskommitterade givna föreskrifter rörande fondbörsen. Anmälan om oriktigt förfarande av fondmäklare göres hos fondbörskommitterade. Innan handels- och sjöfartsnämnden antager fondmäklare, skola fondbörskommitterade avgiva yttrande angående de sökandes lämplighet.

Ersättning för förrättningar utgår enligt taxa.

Instruktioner m. m. K. mäklaresordningen den 9 juni 1893 med ändring den 20 nov. 1908. K. kungörelse den 8 febr. 1901 ang. fondmäklare i Stockholm.

Mäklare.

Berg, C. M. (spannmål, mjöl m. m.), Bredgränd 2 A, *St.*; rt. 72 50; st. 142 74.

Blixén, J. O. (fondmäklare), Drottninggatan 9, *C.*; rt. 98 60; st. 98 60 (vikarie: **Holmström, O. G.**).

Jonsson, A. V. (spannmål), Katarinavägen 7, *Sö.*; rt. 87 99; st. 17 35.

Klingbom, J. A. (spannmål, mjöl m. m.), Skeppsbron 4, *St.*; rt. 13 86; st. 12 11.

Kollberg, M. (spannmål, frö och foderämnen), Skeppsbron 6, *St.*; rt. 4 96, 12 99; st. 23 79.

Winge, J. E. (spannmål, frö och foderämnen), Brunnsgränd 2, *St.*; rt. 85 00, 107 00; st. 142 35.

Skeppsklarerare.

Skeppsklarerare antagas av handels- och sjöfartsnämnden, varefter magistratens utfärdas förordnande. Skeppsklarerarna ombesörja, då de därom anmodas, fartygs klarering och vad därmed äger sammanhang, förmedla avtal om befraktningar, om försäljning av fartyg eller andelar däri, ombyggnad, reparation och utrustning av fartyg samt om sjöförsäkringar och biträda vid haveriuppgörelser. Skeppsklarerare, som därom av vederbörande anmodas, åligger att underrätta skeppare om vad i avseende å fartyg, besättning, passagerare och last bör iakttagas enligt gällande författningar och de till efterrättelse för sjöfarande utfärdade tillkännagivanden, att besörja om in-

givande till tullkammaren av de för fartygs visitation och inklerering erforderliga handlingar, om föreskrivna avgifters erläggande och om fartygs uppmätning, då sådan bör äga rum, att söka anskaffa laster och avsluta befraktningar, att, när fartyg skall avgå, föranstalta, dels att detsamma förses med alla de handlingar, som för lastens intagande och fartygets utklarering äro av nöden, ävensom med sådana handlingar, som för resan och för fartygets inklerering å destinationsorten skola från avgångsorten medföras, dels ock att påbjudna umgälder betalas och lots, då sådan erfordras, varder anskaffad, samt att i övrigt noggrant och redligt meddela redare, ägare av gods och skeppare de råd och det biträde, som kan lända till bevarande av deras rätt och fördel.

Ersättning för förrättningar utgår enligt taxa.

Instruktion. Kungl. skeppsklarerareordningen den 9 juni 1893.

Skeppsklarerare.

Roberg, Th. (firma: **A. B. Olson & Wright**), Skeppsbron 18, *St.*; rt. 11 09; expeditionstid: 9—5.

de Perre, O. J. B. P. (firma: **Boman, E. R.**), Skeppsbron 30, *St.*; rt. 6 74; st. 26 18; expeditionstid: 9—5.

Thulin, P. G. N. (firma: **Nordström & Thulin**), Skeppsbron 34, *St.*; rt. 4 23; expeditionstid: 9—5.

Notarii publici.

Notarii publici antagas av handels- och sjöfartsnämnden, varefter förordnande utfärdas av magistraten. Notarius publicus verkställer, då han därom anlitats, sådana inom hans tjänstgöringsområde förekommande protester och andra förrättningar, vilka enligt allmän lag eller särskilda författningar kunna eller böra av notarius publicus utföras; dock är han icke pliktig åtaga sig delgivande av stämning eller annan handling. Notarius publicus åligger ock att, då han ej har hinder av andra ämbetsgöromål, på anmodan bevitna underskrifter, bestyrka riktigheten av översättningar och avskrifter samt övertvara utlottningar av obligationer ävensom besiktningar, varom i sjölagen säges. I övrigt äger han att efter anmodan övertvara jämväl andra förrättningar samt att lämna allmänheten biträde med upprättande av handlingar, som det icke enligt lag eller författningar tillkommer annan myndighet att utfärda.

Ersättning för förrättningar utgår enligt taxa.

Stadga. K. stadga angående notarii publici-befattningen den 6 okt. 1882 med ändring den 10 juli 1899.

Notarii publici.

Oldenburg, U. (Skeppsbron 8, *St.*; rt. 14 06; st. 29 36; personlig mottagningstid: 9—10; expeditionstid: 9—3.

Fürstenberg, O. L.: Gustav Adolfs torg 18, C.; rt. 16 81; st. 11 68 (personligen); rt. 17 71; st. 25 57 (expeditionen); expeditionstid: 9—3.
Svensson, U. E.: Skeppsbron 8, St.; rt. 66; st. 20 09; expeditionstid: 9—3.
Nissen, B. J. H.: Gustav Adolfs torg 18, C.; rt. 16 81; st. 11 68 (personligen); rt. 17 71; st. 25 57 (expeditionen); expeditionstid: 9—3.

Stockholms skiljenämnd för handel, tindustri och sjöfart.

Denna skiljenämnd, vars ändamål var att avgöra sådana tvister inom handels-, industriens och sjöfartens områden, som vederbörande parter enats om att överlämna till nämndens avgörande, har upphört den 31 jan. 1919. De ärenden, som tidigare handlagts av densamma, upptagas numera i regel av Stockholms handelskammarens skiljenämnd, resp. Sveriges skiljenämnd för spannmåls- och foderämneshandeln (handelsmål; se under Stockholms handelskammare, sid. 323) samt Sveriges tekniska skiljedomsinstitut (industriella mål).

Stockholms skiljenämnd för spannmålshandeln.

Denna nämnd har numera upphört. De ärenden, som tidigare handlagts av densamma, upptagas numera i regel av Sveriges skiljenämnd för spannmåls- och foderämneshandeln (se under Stockholms handelskammare, sid. 323).

Kompromissrätten.

Skiljaktiga meningar i avseende å tillämpningen av handelsbruk samt andra tvister, grundande sig å merkantila förhållanden, må hänskjutas till avgörande av en kompromissrätt, bestående av fem ojäviga och sakkunniga män, varav en lagkunnig. Denne sista nämnde jämte tvenne andra ledamöter och trenne suppleanter utses för varje år av Stockholms stads handels- och sjöfartsnämnd samt Stockholms stads köpmannaförenings styrelse. Parterna utse för varje mål var sin kompromissarie.

Kompromissrätten har ännu icke behövt sammanträda. Handels- och sjöfartsnämnden beslöt därför år 1912 att t. v. icke utse några ledamöter i kompromissrätten.

Dispaschör.

Dispaschör har att på begäran verkställa utredning och fördelning av gemensamt haveri, varmed enligt § 187 sjölagen förstås skada,

som till räddning ur en fartyg och last gemensamt hotande fara med avsikt tillfogas fartyg eller last, ävensom all annan uppoffring, som göres för sådant ändamål, samt skada och kostnad, som vållas eller uppkommer till följd af dylik åtgärd. Gemensamt haveri skall enligt vissa i sjölagen närmare angivna grunder gäldas av fartyg, frakt och last i förhållande till varderas värde. Enligt sjölagens § 218 skall även utredning och fördelning av i nämnda lagrum omnämnt s. k. enskilt haveri verkställas av dispaschör, om någon, som har del i haveriet, påfordrar detta. Slutligen har dispaschör att, om tvist uppstår angående ersättningsskyldighet, som på grund av försäkringsavtal enligt sjölagens bestämmelser må åligga försäkringsgivare, härom avgiva yttrande. Dispaschörens å tjänstens vägnar avgivna utlåtande kallas dispasch, och, om detta utlåtande ej inom viss tid överklagas, vinner det laga kraft och blir för parterna bindande.

Enligt stadgan angående dispaschörsväsendet den 10 november 1911 skall i vardera av städerna Stockholm och Göteborg finnas anställd en dispaschör med visst bestämt tjänstgöringsområde. Dock äger den nuvarande dispaschören i Malmö att fortfarande, så länge han kvarstår i tjänsten, utöva densamma i enlighet med de grunder, som blivit bestämda vid hans tillsättning. Enligt berörda stadga skall till biträde åt vardera av dispaschörerna i Stockholm och Göteborg anställas en dispaschörsassistent. Dispaschör tillsättes av konungen och dispaschörsassistent förordnas för en tid av två år i sänder av magistraten i staden. För behörighet att söka dispaschörs- eller dispaschörsassistentbefattning erfordras bl. a. att hava fullgjort vad för behörighet att utöva domarämbetet är föreskrivet. Magistraten i staden är den myndighet, under vilken dispaschör och dispaschörsassistent lyda i och för tjänsten, varjämte handels- och sjöfartsnämnden äger att övervaka dispaschörs tjänsteutövning. Dispaschör åtnjuter arvode för de av honom upprättade dispascher enligt kungl. maj:ts den 19 jan. 1883 utfärdade taxa. Dispaschörsassistenten åtnjuter arvode (2,000 kr. om året) av statsmedel.

Dispaschör.

Hasselrot, P. A.: träffas å ämbetsrummet, Stads-
gården 10, Sö., 10—2; rt. 10 76.

Dispaschörsassistent.

Linders, E. A. A.

Kamrerare.

Sterne, P. V.

Bn.

Stockholms stads byggnadsnämnd.

Byggnadsnämnden.

Slottsbacken 6 (ingång från Bollhusgränd), St.; rt. 55 95, 82 25, 82 45, 82 49 och 92 72; st. 21 16, 23 91, 25 64, 25 68, 28 46 och 45 21; sessionstid varje onsdag; expeditionstid: 11—3.

Byggnadsordningarna av 1725, 1736 och 1763 med flera å ha blivit avlösta med nya författningar i enlighet med utvecklingens krav. Huvudstadens nuvarande privata byggnadsverksamhet regleras genom byggnadsstadgan för rikets städer av den 8 maj 1874 (en kungl. kommitté har utarbetat ett förslag till ny byggnadsstadga för riket, över vilket förslag stadsfullmäktige den 7 febr. 1910 avgivit yttrande), Stockholms stads byggnadsordning av den 13 dec. 1890 (jfr ang. byggnadsordningskommittén sid. 217) samt lagen om fastighetsbildning i stad den 12 maj 1917. Dessa författningar avse dels genomförandet av den antagna stadsplanen, dels tillgodoseende av den enskilde byggherrens rätt och den enskilde invånarens säkerhet i sanitärt avseende m. m.

Närmaste inseendet över Stockholms stads bebyggande utövas numera av byggnadsnämnden, vars verksamhet började år 1875 och som avgör alla ärenden, vilka skola enligt byggnadsstadgan, fastighetsbildningslagen och byggnadsordningen bedömas och ej tillhöra annan myndighets prövning. Nämnden äger att genom föreläggande av vite göra sig hörsammad. Den består av fem ledamöter, valda för fyra år, två av magistraten och tre av stadsfullmäktige, med lika många suppleanter, jämväl utsedda för fyra år. Stadsfullmäktiges senaste val skedde den 2 december 1918 för perioden 1919—1922. För ett år i sänder väljer nämnden sin ordförande.

Byggnadsnämnden bör ägna synnerlig uppmärksamhet åt, att i avseende å stadsplanen vidtagas alla de förbättringar, som kunna åstadkommas, att i byggnadsordningen införas sådana bestämmelser, som kunna leda till stadens ändamålsenliga bebyggande m. m. I alla till byggnadsnämndens omvårdnad hörande frågor av sådan beskaffenhet, att de skola av stadsfullmäktige prövas, äger nämnden att hos fullmäktige väcka förslag och göra andra framställningar. Nämnden äger ock, där den finner omständigheterna därtill föranleda, göra framställningar hos överståthållarämbetet. Innan stadsfullmäktige avgöra förslag till stadsplan eller ändring därav, till stadgande i byggnadsordningen eller till tomtreglering, där sådan bör av stadsfullmäktige prövas, skall, såvida ej byggnads-

nämnden själv väckt förslaget, dess yttrande inhämtas. Nämnden har till sitt biträde en stadsarkitekt och en stadsingenjör samt i övrigt åtskilliga tjänstemän (se nedan), vilka samtliga befattningshavare tillsättas och entledigas av byggnadsnämnden.

Stadsarkitekten skall vara tillstådes vid nämndens sammanträden med rättighet att deltaga i överläggningarna men ej i besluten och att få sin mening antecknad till protokollet, därest han det äskar. Detsamma gäller om stadsingenjören i avseende å de frågor, som höra till hans befattning.

För att å nämndens vägnar verkställa inspektion av under nämndens prövning hörande byggnadsföretag tillsätter nämnden tre byggnadsinspektörer.

Till biträde vid behandlingen av ärenden rörande hissar äger nämnden jämväl anlita av överståthållarämbetet förordnade hissinspektörer (se sid. 23).

Instruktion m. m. K. byggnadsstadgan för rikets städer den 8 maj 1874 med ändringar den 30 dec. 1876, 18 april 1884, 30 nov. 1888, 20 juni 1890, 26 maj 1899, 12 maj 1917 och 24 maj 1918. Lag om fastighetsbildning i stad den 12 maj 1917 med ändring den 27 maj 1919. Byggnadsordningen för Stockholms stad den 13 dec. 1890, med ändringar den 18 febr. 1892, 18 febr. 1893, 30 maj och 24 aug. 1896, 7 jan., 7 april och 29 dec. 1898, 4 jan. 1900, 19 mars och 20 dec. 1906, 21 mars och 21 sept. 1910, 13 juni 1912, 2 jan., 14 febr., 20 maj, 16 juli och 29 okt. 1914, 7 april, 10 och 16 juli och 18 sept. 1915, 21 dec. 1916, 25 maj 1917 samt 4 mars och 3 april 1919. Särskilda byggnadsföreskrifter med avseende å byggnadsverksamhetens ordnande inom viss del av Brännkyrkaområdet i Stockholm, fastställda av kungl. maj:t den 24 jan. 1914 (med utsträckt tillämpning enl. k. br. den 21 jan. 1916). Instruktion för de hos byggnadsnämnden anställda byggnadsinspektörer den 19 jan. 1910. Taxa å avgifter till Stockholms stad av de byggande i staden, fastställd av kungl. maj:t den 25 okt. 1918.

Stat år 1919. Utgifter: 121,150 kr.; inkomster: 30,000 kr.

Byggnadsnämndens ledamöter.

Ordförande

(arvode 2,500 kr.).

Klintberg, C. T., rådman (som led. vald av magistraten).

Ledamöter

(arvode 2,000 kr.).

Ahlberg, C. F. A., rådman (vald av magistraten).
Lallerstedt, E. J., arkitekt, professor (vald av stadsfullm.).**Magnusson, A. E.**, byggmästare, stadsfullm. (vald av stadsfullm.).**Tengdahl, K. A.**, ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm. (vald av stadsfullm.).*Suppleanter.***Friedholm, J. A.**, rådman (vald av magistraten).**Hafström, T. A. E.**, rådman (vald av magistraten).**Kinberg, A. G. H.**, överstelöjtnant, stadens byggnadschef (vald av stadsfullm.).**Kreüger, H.**, civilingenjör, professor (vald av stadsfullm.).**Tengbom, I. J.**, arkitekt, professor (vald av stadsfullm.).*Sekreterare* (14).**Hellsten, E. H.**; rt. 82 25; st. 25 64; mottagningstid: 11—2.**Delegerade för inspektion av stadsingenjörskontoret.****Magnusson, A. E.**, byggmästare, stadsfullm.; **Tengdahl, K. A.**, ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm.*Stadsarkitekt* (0).**Westholm, J. S.**; rt. 92 72; st. 25 68; mottagningstid: 1—3 (utom onsdagar och fredagar).*Stadsingenjör* (0).**Påhlman, A. E.**; träffas å stadsingenjörskontoret (se nedan).*Vice stadsarkitekt* (17).**Hallman, P. O.**, tjl. under 1919 (se nedan, stadsplanekommissionen, *tjff.* **Bagger, J. A.** (se nedan); rt. 82 49; st. 21 16; mottagningstid: 1—3 (utom onsdagar och torsdagar).*Extra arkitekter*

(till en av dessa utgår arvode, beräknat efter en årsavlönning av 4,200 kr.; ej å stat).

Bagger, J. A. (se ovan); **Asplund, E. G.**; **Norborg, J.**; **Nordenskjöld, K.**; **Lindström, C. R.**; **Johansson, L. C.**; **Ryberg, K. T.**; **Andersson, G. A.**; **Wallander, S. A.**; **Lundquist, E. H. G.**; **Åkerblad, C. I. E.***Byggnadsinspektörer*

(5,500 kr.; ej å stat).

Landewall, G. E. (Norrmalm och Östermalm); **Sjösteen, B. F. O.** (Kungsholmen, Staden inom broarna, Södermalm och Bromma); **Bobeck, P. E.** (Brännkyrka); st. 45 21.*Ingenjör*

(8,000 kr.; ej å stat).

Chatillon-Winbergh, G.; rt. 82 45; mottagnings-tid: alla dagar utom fredagar 1—3.*Amanuens*

(2,400 kr.; ej å stat).

Seth, J. K. J.*Biträdande tjänsteman å kansliet*

(1,800 kr.; ej å stat).

von Krusenstjerna, C. G. A.*Kontorsbiträden* (5).**Uddquist, Elin M.**; **Björk, Anna M. E.***Skrivbiträde* (4).**Engström, Ida M.***Extra biträde**för rit- och expeditionsgöröml*

(1,500 kr.; ej å stat).

Dahlgren, A. Maria W.*Förste vaktmästare* (6).**Uddquist, A. O.**; rt. 55 95; st. 28 46.*Vaktmästare* (4).**Kelén, N. J. V.**; **Bauer, C. A.****Stadsingenjörskontoret.***Stora Nygatan 2 A, 2 tr., St.; rt. 164 70; st. 25 60; expeditionstid: 10—2.*

Å magistratens stat fanns tidigare uppförd en stadsingenjör, som efter byggnadsstadgans tillkomst år 1874 överfördes på drätselnämndens första avdelnings stat. Denne övervakade såsom en statens ämbetsman enskildas tomt- och byggnadsärenden, men var på samma gång drätsel-förvaltningens tjänsteman. I sin förra egenskap uppbar han ersättning enligt taxa. År 1898 uppfördes emellertid kontoret på stadens stat mot det att dessa sportler indrogos till stadskassan.

Stadsingenjörskontoret åligger att i enlighet med fastställd instruktion verkställa uppmätning av tomter och utfärda tomtkartor, att utarbета styckningar och sammanläggningar av tomter, att verkställa utstakning och kontrollutstakning av nybyggnader samt behövliga gatutnstakningar, att å en i lämplig skala upprättad översiktskarta över Stockholm införa alla de förändringar, som äga rum i avseende å stadsplanen, tomters styckning samt tomt- och adressnumrering, att lämna kopior av i kontoret befintliga kartor samt avskrifter av därstädes förvarade handlingar, att till stadsfullmäktiges beredningsutskott och fastighetsnämnden avgiva infordrade yttranden i frågor om ändring av eller tillägg till stadsplanen, friköp och lösen av ofria tomter, köp och försäljning av mark för stadens räkning samt av byggnadsnämnden meddelade beslut om tomters

Bn.

Bn. styckning och sammanläggning, att tillhandagå beredningsutskottet, fastighetsnämnden, drätsel-nämnden och dess avdelningar, stadens byggnads-chef och stadens ombudsman med utfärdande av kopior av kartor, meddelande av upplysningar med mera dylikt, att jämväl i öfrigt till byggnadsnämnden, drätsel-nämnden och dess avdelningar samt fastighetsnämnden göra framställningar och avgiva infordrade yttranden i de till kontorets tjänsteområde hörande ärenden, att till överståthållarämbetet avgiva yttranden i till kontoret hänskjutna frågor angående adressnummer vid gator och övriga ärenden, som till kontorets arbetsområde hör, samt att meddela rotemännen uppgift å de förändringar, som inträffat i avseende å tomters areal, nummer, styckning eller utläggning till torg, gata eller annan allmän plats eller färväg m. m. Kontoret har vidare att genom fyra av sina tjänstemän utföra de arbeten, som enligt stadganden i 2:a, 5:e och 6:e kapitlen av lagen om fastighetsbildning i stad ankommer på mättningsman i stad.

Kontorets personal tillsättes från och med år 1919 av byggnadsnämnden ensam; nuvarande innehavarna av stadsingenjör-, vice stadsingenjör- och arkivariebefattningarna hava dock tillsatts av en valnämnd, bestående av byggnadsnämndens ledamöter och fem ledamöter från drätsel-nämnden. Med anledning av Brännkyrka sockens inkorporering har inom kontoret inrättats en särskild avdelning för behandling av ärenden från Brännkyrka församling. Extra ingenjörer antagas på stadsingenjörens förslag av byggnadsnämnden samt entledigas i samma ordning. Stadsingenjören, vice stadsingenjören, de sju ingenjörerna och arkivarien skola hava avlagt antingen lantmaterieexamen eller fullständig avgångsexamen från Tekniska högskolans fackskola för väg- och vattenbyggnadskonst samt dessutom äga tillfredsställande vitsord om praktisk skicklighet i geodetisk mätning.

Instruktion m. m. Stadsfullmäktiges instruktion för stadsingenjörskontoret den 1 dec. 1898 med däri den 14 febr. 1903 och den 18 nov. 1918 gjorda tillägg. Byggnadsordningen för Stockholms stad den 13 dec. 1890 med senare ändringar (se ovan under byggnadsnämnden).

Stat år 1919. Utgifter: 223,880 kr.; inkomster: 40,000 kr.

Stadsingenjör (0).

Påhlman, A. E.; (förordnad t. o. m. 1923); rt. 164 70; st. 84 16; mottagningstid: 10—12.

Vice stadsingenjör (16).

Myrberg, O.

Utstakningsingenjör (14).

Kinnman, C. E. T., tjl. (se nedan), *tjff. Löfgren, A.* (avlöning som mättningsingenjör — se nedan — samt dessutom 200 kr.).

Kontrollingenjörer (13).

Söderborg, B. E.; **Dahlöf, K. A.**

Mättningsingenjör (13).

Löfgren, A. (se ovan).

Planmättningsingenjörer (13).

Ruckman, G. E. A.; **Hanzon, N.**

Arkivarie (12).

Ljungström, O.

Kanslist (11)

(nuv. innehavaren åtnjuter dessutom personligt lönstillägg å 1,000 kr.).

Wissler, A. F.

E. o. tjänstemän

(3,600—7,000 kr.).

Bergström, S. H. E.; **Enberg, J. C.** (för komplettering och fortsättning av det av triangelmättningsnämnden utförda mättningsarbetet); **Carlquist, A. Th.** (se nedan); **Ekeley, A. Th.;** **Mattsson, I. E.;** **Brysell, O. H.;** **Wilow, J. A. V.**

Kontorsbiträde (5).

Holmstedt, I. W. (Mimi).

Ritbiträden (5).

Österberg, Ebba C. O.; **Widberg, Gerda H. E.;** **Ljungström, f. Drakenberg, Sigrd E.;** **Lindahl, Signe I.;** **Anmark, f. Lundborg, Hildur M.;** **Malmqvist, Dagmar M.;** en vakant.

Vaktmästare (4).

Borg, Ph. L.; **Ericsson, C.**

Dessutom *tillfälliga biträden och hantlangare.*

Avdelningskontor för Brännkyrka.

Storkyrkobrinken 16, St.; rt. 128 99; st. 5178.

Föreståndare

(avlöning som utstakningsingenjör samt tilläggsarvode 1,200 kr.).

Kinnman, C. E. T. (se ovan).

Biträdande ingenjör

(4,000 kr.; ej å stat).

Rosenbaum, L., tjl., *tjff. Carlquist, A. Th.* (se ovan).

Expeditionsbiträde

(1,500 kr., dessutom t. v. 600 kr. för förande av diariet; ej å stat).

Vakant, *tjff. Berlin, Elna* (se nedan).

Ritbiträden (5).

Barkman, Anna Ch.; **Berlin, Elna,** tjl. (se ovan), *tjff. Rothstein, Gerda M. S.*

Dessutom *tillfälliga biträden och hantlangare.*

Förrättningsman för fastighetsregistret.

Lagen den 12 maj 1917 om fastighetsbildning i stad föreskriver i 7 kap., att för varje stad skall finnas ett fastighetsregister. Registerförare förordnas av konungens befallningshavande efter förslag av staden. Fastighetsregistret skall uppläggas med ledning av registerkarta med tillhörande handlingar. Till upprättande av denna karta förordnar konungens befallningshavande person, behörig att innehåva befattning som mätungsman i stad. Arbetet skall planläggas sålunda, att registerkartan föreligger inom tre år från det lagen trätt i kraft, d. v. s. från 1918 års ingång.

Förrättningsman för kartañ.

Pählman, A. E., stadsingenjör.

Registerförare.

Ljungström, O., arkivare.

Stadsplanekommissionen.

Bollhusgränd 1, St.; rt. 140 45; st. 141 45; expeditionstid: sakkunnige ledamoten träffas tisdagar, torsdagar och lördagar 10—12.

I anledning av därom väckt motion beslöt stadsfullmäktige vid sammanträde den 29 mars 1909 uppdraga åt drätselnämndens första avdelning och byggnadsnämnden att efter utredning genom en kommitté, bestående av två ledamöter av vardera av bemälda myndigheter, stadens byggnadschef, stadsingenjören, stadsarkitekten och en av kommittén med sig adjungerad, i stadsplanefrågor särskilt sakkunnig person, förstärkt med tre av stadsfullmäktige utsedda personer, gemensamt uppgöra och till stadsfullmäktige inkomma med förslag dels till revision av stadsplanerna för det nuvarande stadsområdet, särskilt i syfte att befrämja utnyttjandet av stadens gaturuleringsfastigheter, och dels till användning av dessa senare på lämpligt sätt för olika ändamål.

År 1912 uppdrogo stadsfullmäktige åt stadsplanekommissionen att uppgöra och inkomma med förslag till stadsplaner för tätt bebyggda samhällen inom Brännkyrka socken, ävensom plan till huvudtrafikleder från stadens dåvarande gräns och förbindelseleder mellan tätt bebyggda områden inom samma socken. Samtidigt förstärktes kommissionen med ett ombud för dåv. lantegendomsnämnden, som från den 4 dec. 1916 deltagit i alla ärendens behandling.

Stat år 1919. Utgifter: 60,520 kr.

Avlöningar m. m. Ordförande: arvode 2,000 kr. Till särskild sakkunnig ledamot: 15,000 kr. (under villkor att enskild arkitektverksamhet ej får av honom idkas inom Stockholm samt utan kommissionens medgivande ej heller utom staden). Sekreterarbiträde: 1,200 kr. Biträden: 34,600 kr., varav utgå arvoden med växlande belopp: till arkitekter och ingenjörer 4,200—5,100 kr., till övriga biträden 2,000—2,100 kr. Till vaktmästargöröml: 420 kr.

Ledamöter.

Borgström, A. G. S., justitieråd, stadsfullm., ordf., **Lamm, H. F.**, grosshandlare, stadsfullm. (valda av drätselnämndens första avdeln.); **Tengdahl, K. A.**, ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm., **Lallerstedt, E. J.**, arkitekt, professor, vice ordf. (valda av byggnadsnämnden); **Meurling, C. H. F.**, fastighetsdirektör (vald av dåv. lantegendomsnämnden); **Kinberg, A. G. H.**, byggnadschef; **Pählman, A. E.**, stadsingenjör; **Westholm, J. S.**, stadsarkitekt; **Gellerstedt, N. O.**, civilingenjör, **Olsson, J. E.**, civilingenjör, **Tengbom, I. J.**, arkitekt, professor (valda av stadsfullmäktige).

Sekreterare

(ej å stat).

Seth, J. K. J.

Sakkunnig ledamot

(ej å stat).

Hallman, P. O.

Biträdande arkitekter

(ej å stat).

Berven, Hj. G. M.; **Holmberg, O. F. W.**; **Sehlstedt, O.**

Biträdande ingenjörer

(ej å stat).

Nordgård, K.; **Carlstedt, R. B.**

Övriga biträden

(ej å stat).

Alland, H. Swea A.; **Arnander, Ingeborg**; **Prawitz, J. Maria E.**

Vaktmästare

(ej å stat).

Kelén, N. J. V.

Bn.

Mn.

Stockholms stads mantalsnämnd

jämte i samband därmed stående institutioner.

Mantalsnämnden.

*Slottsbacken 6, St. (ing. fr. Österlånggatan).**Sessionstid växlande.**Kontrollanten träffas säkrast kl. 11—12
i uppborrdskamrerarens tjänsterum i samma hus.*

I ett år 1865 avgivet utlåtande ang. föreslagen folkräkning i huvudstaden hemställde stadsfullmäktige hos kungl. maj:t om utredning ang. ändring i sättet för mantalsskrivningsförrättningar i Stockholm, varefter överståthållarämbetet anmodades inkomma med utredning i ärendet. En av ämbetet tillsatt kommitté avgav sedermera förslag, över vilket stadsfullmäktige hördes. Därvid avstyrkte dessa förslaget, men antogo i stället för sin del grunder för mantals- och skattskrivningen i Stockholm, innefattande bl. a. inrättande av en mantalsnämnd med underlydande rotämän. Detta förslag, som tillstyrktes av överståthållarämbetet, godkändes i huvudsak av kungl. maj:t den 10 november 1876, varefter mantalsnämnden i juni 1877 började sin verksamhet.

Mantalsnämnden åligger att hava inseende över mantals- och skattskrivningen i Stockholm samt tillse, att såväl till grundval och rättesnöre för denna som till ledning för fattigvården, hälsovården och undervisningsväsendet därstädes en så vitt möjligt fullständig och tillförlitlig fortlöpande bokföring över huvudstadens invånare verkställles. Nämnden äger att själv eller genom ombud så införa som utom domstol utföra och bevaka stadens talan i dessa ärenden. Nämnden består av överståthållaren eller i hans frånvaro underståthållaren såsom ordförande, med rätt att deltaga i besluten, och dessutom av polismästaren eller i hans frånvaro förste polisintendenten, förste stadsläkaren eller i hans frånvaro andre stadsläkaren, två av stadsfullmäktige för två år valda ledamöter, ordförandena i hälso- och fattigvårdsnämnderna samt förste folkskolinspektören. Stadsfullmäktige, hälso- och fattigvårdsnämnderna samt folkskolledirektionen äga att för två år utse, stadsfullmäktige två och envar av de övriga en suppleant att inträda i nämnden vid förfall för motsvarande ordinarie ledamot. Stadsfullmäktiges senaste val ägde rum den 3 dec. 1917 för åren 1918—1919.

Mantalsnämnden biträdes av en kontrollant och protokollsförare samt rotämän, efter 1 maj 1917 till antalet 35 (se nedan).

Lagar m. m. Kungl. brev till överståt-

hållarämbetet den 10 nov. 1876 ang. fastställande av grunder för ordnande av mantals- och skattskrivningen i Stockholm. Kungl. förordning den 28 maj 1897 ang. mantalsskrivning i Stockholm med ändringar den 23 dec. 1908, 26 nov. 1909, 8 okt. och 12 nov. 1915 samt den 14 juni 1918. Kungl. instruktion för Stockholms stads mantalsnämnd den 24 maj 1878 med ändring den 10 april 1895.

Stat år 1919. Utgifter: 408,260 kr.

Avlöningar. Kontrollant och protokollsförare: arvode 3,000 kr. Vaktmästare: arvode 300 kr.

Mantalsnämndens ledamöter.

Ordförande (självskr.).

Ramstedt, J. O., överståthållare.

Ordförandens suppleant (självskr.).

Tamm, V. A., underståthållare.

Ledamöter.

Härleman, G. R., polismästare (självskr.).

Andersson, L. I., förste stadsläkare (självskr.).

Friedholm, J. A., rådmän (självskr. som ordf. i hälsovårdsnämnden).

Lagergren, C. H., grosshandlare (självskr. som ordf. i fattigvårdsnämnden).

Nordlund, K., förste folkskolinspektör, stadsfullm. (självskr.).

Rundquist, C. A., rådmän (vald av stadsfullm.).

Söderberg, J. E., f. d. förste aktuarie (vald av stadsfullm.).

Suppleanter.

Frick, H. O., förste polisintendent (självskr.).

Hultkvist, G. E., andre stadsläkare (självskr.).

Forssner, J. Hj., professor (vald av hälsovårdsnämnden).

Lindblom, F. G. A., f. d. fattigvårdsinspektör (vald av fattigvårdsnämnden).

Jonsson, J. A., andre folkskolinspektör (vald av folkskolledirektionen).

Klefbeck, E. A., kyrkoherde, stadsfullm. (vald av stadsfullm.).

Nordwall, B. I. S., kamrerare (vald av stadsfullm.).

Kontrollant och protokollsförare.

von Friesen, F. Hj. Mottagning se ovan.

Vaktmästare.

Ericsson, A. G.

Dessutom växlande antal extra tjänstemän med varierande tjänstgöring å de olika rotämanskontoren.

Rotemän.

Expeditionstider: 8—11 (under juni, juli och augusti 9—11).

Adresser: se nedan.

Bokföringen av stadens invånare ombesörjes av särskilda, av kommunen avlönade personer, vilka kallas rotamän och hava att var för sig utöva sin verksamhet för ett särskilt område av huvudstaden, kallat rote. Rotemännen lyda i avseende å mantalsskrivningen under mantalsnämnden.

Allt efter som mantalsuppgifterna för roten komma rotamännen tillhanda, skall denne under en av överståthållarämbetet utsedd kontrollants inseende granska dessa uppgifter och tillhörande huvudförteckningar. Mantalslängden skall tillika med de till längden hörande mantalsuppgifter och register före mars månads utgång inlämnas till överståthållarämbetet, genom vars försorg längden granskas. Inom samma tid skall mantalsskrivningskontrollanten till ämbetet ingiva rapport över den av honom verkställda granskningen.

Roteman skall med skyndsamhet besvara förfrågningar, som av överståthållarämbetet, någon stadens myndighet, pastorsämbete m. fl. framställas angående personers bostad, mantalsskrivningsort eller dylikt, varom mantalsboken lämnar upplysning.

Om rotamännens åligganden i avseende å den allmänna fattigvården, se under rubr. församlingarnas fattigvårdsstyrelser, sid. 108.

Rotarnas antal var ursprungligen 16. År 1885 tillkom ytterligare en, 1887 två, 1890 en, 1893 en, 1898 två, 1899 två, under vardera av åren 1905—1908 en, 1911 två, 1913 två i Brännkyrka och fr. o. m. 1914 ytterligare en i denna församling samt fr. o. m. 1916 en i Bromma. Fr. o. m. 1 aug. 1916 sammanslogos 2. och 3. roten till en. Däremot beslöto stadsfullmäktige den 18 dec. 1916 inrättande fr. o. m. den 1 maj 1917 av ytterligare en rote i nuvarande Katarina församling. Rotarnas antal är således sedan den 1 maj 1917 inalles 35.

Instruktioner m. m. Kungl. förordningen den 28 maj 1897 ang. mantalsskrivning i Stockholm med ändringar den 23 dec. 1908, 26 nov. 1909, den 8 okt. och 12 nov. 1915 samt den 14 juni 1918. Instruktion för rotamännen i Stockholms stad, fastställd av mantalsnämnden den 12 juni 1888 med ändringar den 14 okt. 1892 och 14 mars 1908. Föreskrifter, fastställda av fattigvårdsnämnden den 15 okt. 1877, att för rotamännens verksamhet i fattigvårdshäuseende tillsvidare gälla. Ang. stadens indelning i rotar, se vidare statistiska avdelningen.

Avlöningar m. m. Trettiofem rotamän: lönegrupp 13. Skrivarehjälp till trettiofem rotamän: 1,800 kr. till var och en. Till förordnande av biträden i de större rotarna: högst 10,000 kr. Trettioen vaktmästare hos rotamän-

nen: arvode 675 kr., fyra vaktmästare hos rotamännen i Brännkyrka och Bromma: arvode 800 kr. Dessutom tillkommer ersättning åt vaktmästarna för mantalsuppgifters insamlande: högst 6,000 kr.

1. Storkyrkoroten.

Svartmangatan 21 & 23, St.

Roteman.

Johansson, B. G.

Vaktmästare.

Uppgren, J. V.

2. och 3. Klararoten.

Slöjdgatan 9, C.

Roteman.

Öström, G. F. H.

Vaktmästare.

Svensson, O. S.

4. Kungsbroroten.

Hantverkaregatan 32, C.

Roteman.

Molin, A. R.

Vaktmästare.

Hallman, C. O.

5. Tegnérsloten.

Vallingatan 42, C.

Roteman.

Giertha, J. B. S., frih.

Vaktmästare.

Wellander, A.

6. Observatorieroten.

Vegagatan 18, Va.

Roteman.

Lennartson, A. G. C.

Vaktmästare.

Cæsar, C. G.

7. Jakobsrotten.

Jakobsgatan 4, C.

Roteman.

Alm, C. S.

Vaktmästare.

Eriksson, J. G.

8. Roslagsrotten.

Regeringsgatan 74, C.

Roteman.

Sandstedt, K. G.

Vaktmästare.

Ståhl, A. C:son.

Mn.

Mn.

9. Humlegårdsroten.

Nybrogatan 15 C, Ö.

Roteman.

Ekermann, L. E. O.

Vaktmästare.

Granquist, O. G.

10. Nybroroten.

Nybrogatan 16, Ö.

Roteman.

Paulson, L.

Vaktmästare.

Strand, E. E.

11. Artilleriroten.

Kommendörsgatan 25, Ö.

Roteman.

Jakobsson, K. G.

Vaktmästare.

Ekström, K. G.

12. Sofiaroten.

Fjällgatan 31, Sö.

Roteman.

Wahlberg, H.

Vaktmästare.

Jansson, G. H.

13. Stadsgårdsroten.

Folkungagatan 77, Sö.

Roteman.

Lundberg, C. A.

Vaktmästare.

Ekström, E. V.

14. Katarina mellanrote.

Katarina bangata 9 A, Sö.

Roteman.

Ahlm, J. M.

Vaktmästare.

Askerlind, A. F.

15. Maria kyrkorote.

Högbergsgatan 40, Sö.

Roteman.

Jakobsson, G. H. W.

Vaktmästare.

Lundkvist, O. T.

16. Tantoroten.

Krukmakaregatan 22, Sö.

Roteman.

Lindsköld, F. E. W.

Vaktmästare.

Carlsson, A. G.

17. Kronobergsroten.

S:t Eriksgatan 61, C.

Roteman.

Österdahl, H. M., tjl., tjf. Hjertstrand, M. D.

Vaktmästare.

Åhrman, K. O.

18. Teknologroten.

Tegnérsgatan 38, Va.

Roteman.

Öhrström, O. E.

Vaktmästare.

Tjäder, J. E.

19. Skinnarviksroten.

Hornsgatan 68, Sö.

Roteman.

Hesselman, S. E.

Vaktmästare.

Österlund, K. E.

20. Narvaroten.

Storgatan 34, Ö.Dj.

Roteman.

Ekermann, L. G.

Vaktmästare.

Hellström, J.

21. Vanadisroten.

Surbrunnsgatan 21, Va.

Roteman.

Holm, J. G.

Vaktmästare.

Wahlström, J. V.

22. Vasaroten.

Norr tullsgatan 10 A, Va.

Roteman.

Ohlsson, E. L.

Vaktmästare.

Vakant, tjf. Hansson, A. N.

23. Karlsviksroten.

S:t Eriksgatan 19, C.

Roteman.

Rathsman, K. W.

Vaktmästare.

Matisson, E. A.

24. Karlaroten.

Linnégatan 58, Ö.Dj.

Roteman.

Fogelström, O. T.

Vaktmästare.

Eurén, G. T.

25. Nytorgsroten.

Nytorget 6, Sö.

Roteman

Hellquist, T. G. F

Vaktmästare.

Jansson, O. V.

26. Norrtullsroten.

Dalagatan 78 A, Va.

Roteman.

Lagergren, R. J.

Vaktmästare.

Sundström, J. E.

27. Karlbergsroten.

Rörstrandsgatan 56 B, Va.

Roteman.

Jakobsson, U. G. W., tjl. (se livsmedelsnämnden),
tjff. Wallin, K. A. T.

Vaktmästare.

Svensson, J. A.

28. Eriksbergsroten.

Frejgatan 3, Va.

Roteman.

Funck, C. J. A.

Vaktmästare.

Strangert, V. E.

29. Kristinebergsroten.

Kungsholmsgatan 64, C.

Roteman.

Modin, F. H. A.

Vaktmästare.

Green, A. G.

30. Birkaroten.

Tomtebogatan 5, Va.

Roteman.

Bengtsson, V. O.

Vaktmästare.

Thalin, J. N:son.

31. Heleneborgsroten.

Ringvägen 14, Sö.

Roteman.

Ekermann, E. O. L.

Vaktmästare.

Thavenius, C. A.

32. Enskederoten.

Margaretavägen 112, Enskede; rt. Enskede 70;
st. Enskede 61.

Roteman.

Haglund, K. G.

Vaktmästare.

Carlsson, C. G.

33. Liljeholmsroten.

Kommunalhuset, Liljeholmen; rt. Liljehol-
men 10; st. Liljeholmen 38.

Roteman.

Sundström, E. V.

Vaktmästare.

Larsson, J. L.

34. Årstaroten.

Nybodagatan 5, Midsommarkransen; rt. Lilje-
holmen 84; st. Liljeholmen 80.

Roteman.

Wijkenstam, F. Th.

Vaktmästare.

Gustafson, E. V. G.

35. Brommaroten.

Ulvsunda slott, södra flygeln, Kungsholms
villastad; rt. Äppelviken 56; st. Ulvsunda 41.

Roteman.

Bergman-Paul, E. F.

Vaktmästare.

Ek, K. J. F.

36. Helgaroten.

Götgatan 81, Sö.

Roteman.

Månsson, A. E.

Vaktmästare.

Krantz, G. A.

Ges.

Stockholms gas- och elektricitetsverk

jämte i samband därmed stående institutioner.

Gas- och elektricitetsverken.

Stockholms stads gasverk och elektricitetsverk förvaltas av en gemensam styrelse, benämnd styrelsen över Stockholms gas- och elektricitetsverk och bestående av fem ledamöter, vilka av stadsfullmäktige väljas för två kalenderår vid det tillfälle, då de i kommunalförordningen omförordnade nämnder väljas. Vid val av styrelseledamöter utses även två suppleanter. Styrelsen väljer vid början av varje tjänstgöringsår inom sig en ordförande samt äger att i övrigt fördela göromålen på sätt lämpligast synes. Stadsfullmäktiges prövning underställas de styrelsens beslut, som angå priset å gas och elektrisk ström såväl för den allmänna gatubelysningen (enligt stadsfullmäktiges beslut den 17 juni 1912 må dock styrelsen och drätselnämndens andra afdelning överenskomma om debiteringen för olika slag av lyktor och lampor för den offentliga belysningen) som för övrig förbrukning, leverans av resp. gas och elektrisk ström till platser utanför staden, gasens lyskraft, reglemente för begagnande av gas från gasverket och elektrisk ström från elektricitetsverket samt upptagande av lån på längre betalningstid eller större belopp, än att det kan med det löpande årets inkomster täckas. Över verkens förvaltning och rörelse skola föras fullständiga räkenskaper, vilka, avslutade för kalenderår, skola tillika med de hos styrelsen förda protokoll samt en särskild redogörelse för förvaltningen av verkens angelägenheter senast den 1 därpå följande april tillhandahållas revisorerna, vilka till ett antal av tre utses av stadsfullmäktige. Revisionsförrättningen bör vara avslutad och berättelse däröver till styrelsen avlämnad inom den 1 juli. I början av varje år avlämnar styrelsen till drätselnämndens andra afdelning uppgift å de rörelsnings- och kabellägningsarbeten, som skola under året utföras.

Stadsfullmäktiges senaste val av styrelseledamöter ägde rum den 3 dec. 1917 och 2 dec. 1918 samt av revisorer den 27 jan. 1919.

Direktören är ensam föredragande inför styrelsen (befattningen inrättades genom stadsfullmäktiges beslut den 23 mars 1908).

Instruktioner m. m. Kungl. instruktion för styrelsen över Stockholms gas- och elektricitetsverk den 8 maj 1908. Arbetsordning för styrelsen över Stockholms gas- och elektricitetsverk jämte instruktion för direktören, överingenjörerna och sekreteraren den 7 maj 1909 med ändring (betr. direktören) den 11 juli 1918. Bestämmelser angående arbets- och löne-

förhållanden för arbetare vid gas- och elektricitetsverken den 18 juni 1918. Stadsfullmäktiges reglemente för begagnande av gas från Stockholms gasverk den 16 dec. 1912 och stadsfullmäktiges reglemente för begagnande av elektrisk ström från Stockholms elektricitetsverk den 16 dec. 1912. Taxa för gas, levererad från Stockholms gasverk, av stadsfullmäktige fastställd den 21 dec. 1911 med ändringar den 21 dec. 1917, den 30 sept. 1918 och den 19 maj 1919, enligt vilken senare ändring gaspriset tillsvidare utgår med ett förhöjt belopp av 35 öre per kbm. Taxa för elektrisk energi, levererad från Stockholms elektricitetsverk, av stadsfullmäktige fastställd den 13 mars 1911 med ändring den 21 dec. 1917, varigenom priset för kwt. för belysning höjts till 50 öre och för motorström till 24 öre samt styrelsen över Stockholms gas- och elektricitetsverk bemyndigats att besluta i fråga om de detaljändringar i avseende på nu befintliga taxor, som i övrigt kunna befinnas erforderliga på grund av taxeförhöjningarna. Stadsfullmäktige hava fastställt bestämmelser rörande leverans av gas till Sundbyberg (d. 29 april 1912), till Råsunda (d. 16 juni 1913) och till Nya Hagalund (d. 29 juni 1914). För inkorporerade områden bestämmas taxorna i varje fall av stadsfullmäktige.

Avlöningar. Stadsfullmäktige antogo den 2 dec. 1918 en provisorisk tjänste- och löne-reglering för gas- och elektricitetsverken, varigenom dels ett antal nya tjänster uppfördes på stat och en omfattande förflyttning av befattningar till högre lönegrupper ägde rum, dels vissa befattningshavare tillerkändes särskilda arvoden eller konjunktur tillägg (se nedan). Å de senare utgår icke dyrtidshjälp.

Stat år 1919. Utgifter: 48,462,300 kr. (därav för utvidgningar 10,382,000 kr.); inkomster: 45,633,300 kr. Odisponerad vinst för år 1917 att inbetalas till drätselnämndens första afdelning: 1,466,275:46 kr.

Styrelsen över Stockholms gas- och elektricitetsverk.

Torsgatan 22, Va.; rt. 91 61; st. 90 03.
Sammanträde minst en gång varje månad.

Ordförande.

Lagerbjelke, J. G., greve, byråchef, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

- Hjorth, J. E., direktör.
 *Lundström, C. J., ingenjör.
 Thelander, C. Th. F., ingenjör, stadsfullm.
 *Wickman, C. G. T., partikassör, stadsfullm.

Suppleanter.

- *Lange, E., kassör, stadsfullm.
 Kinmanson, H. S., byrådirektör, stadsfullm.

Direktör och föredragande.

Dahlander, R. (se under direktörskontoret).

Sekreterare och juridiskt biträde

(2,400 kr.; ej å stat).

Hildebrand, E.

Revisorer

(utsedda av stadsfullmäktige för granskning av 1918 års förvaltning).

- Hultman, G. H., ingenjör, stadsfullm.
 Karlsson, W. E., assistent, stadsfullm.
 Vinberg, S. W., överingenjör, stadsfullm.

Direktörskontoret.

(Gemensamt för båda verken.)

Torsgatan 22, Va.; rt. 91 61, 136 17; st. 14 40, 90 03; expeditionstid: 9—5, lördagar och helgdagsaftnar 9—2.

Direktör (0).

Dahlander, R.; mottagningstid: 2—3, lördagar och helgdagsaftnar 1—1,30.

Kontorschef (16).

Kihlström, O.; mottagningstid: 2—3, lördagar och helgdagsaftnar 1—1,30.

Bokföringsavdelningen.

Förste bokförare (13).

Winge, F. G. E.; Pettersson, G. E.

Bokhållare.

Hagberg, J. Th. F., Widfond, S. A., Tegnér, U. W. (12); Lindström, V. R. A., Alsén, J. A. H. (10).

Kontorsskrivare

(1,200—2,040 kr.; ej å stat).

Andersson, K. A.; Eriksson, G. R. V.; Sabel, G. E.; Holmberg, F. N. G. R.

Kassakontoret.

Kassör (14).

Roggen, H. A.; rt. 103 82; st. 64 22.

Biträdande kassör (12).

Ankert, A. G.; rt. 103 82; st. 64 22.

Bokhållare.

Schalin, A. V. (11); Svensson, N. G. A., Hultström, F. G. (10).

Kontorsskrivare

(1,800—2,520 kr.; ej å stat).

Harlén, G. E.; Lundbäck, K. G. E.

Korrespondent och föreståndare för biproduktförsäljningen (15).

Edberg, F. O.; träffas säkrast 2—3, lördagar och helgdagsaftnar 1—1,30.

Direktörskontorets kansli.

Kanslist (11)

(dessutom arvode 600 kr.).

Larsson, C. J.

Kontorsskrivare (8).

Schwartz, T. G.

Stenografer (7).

Frumerie, Ingrid S.; Rydström, Gerda A. T.; en vakant.

Kontorsbiträden

(stenografer och maskinskrivare) (1,320—1,620 kr.; ej å stat).

Wallberg, Lissa K. Ch.; Ferlin, Ruth D. M.; Andersson, Irma Th.; Borgström, Ingeborg G. T.

Förrädsintendentens expedition.

Förrädsintendent (15).

Pihlgren, V. O.; rt. 91 63; st. 65 86; mottagningstid: 2—3, lördagar och helgdagsaftnar 1—1,30.

Bokhållare

(3,600 kr.; ej å stat).

Carell, S. T. (se nedan).

Bokhållare (10).

Carell, S. T., tjl. (se ovan), tjl. Svartengren, C. A.

Kontorsskrivare

(1,800 kr.; ej å stat).

Schenström, G. F.

Förste vaktmästare (6).

Johansson, F. A. O.

Dessutom 10 expeditionsvakter.

Gasverket.

Adresser, telefoner m. m.: se nedan.

Först år 1846 enades de olika församlingarnas husägare om lämpligheten av att göra gatubelysningen till en för hela staden gemensam angelägenhet. Något formligt beslut därom fattades likväl icke förrän den 9 oktober 1850, då beslutande-rätten hade övergått till sockenstämmonämnden. Den 18 december 1853 tändes gasen första gången i Stockholm. I januari året därpå var gasbelysningen införd i Klara, Jakobs och Storkyrkans församlingar. Belysningen hade staden på vissa

Ges.

Ges. koncessionsvillkor tills vidare överlåtit på ett gasbelysningsbolag. Det dröjde till hösten 1860, innan gasbelysningen utsträcktes till stadens övriga församlingar. Tio år därefter hade en utvidgning av gasverket blivit en nödvändighet. Stockholms stad hade bland de nämnda koncessionsvillkoren förbehållit sig rätt att efter trettio års förlopp inlösa gasverket, och stadsfullmäktige beslöt nu att begagna denna rätt. Vid koncessionstidens utgång den 1 juni 1884 övergick till följd härav gasverket i stadens ägo, och gas-tillverkningen började med sagda dag att drivas för stadens räkning. Inlösningssumman för Gaslysningsaktiebolagets verk med rörnät och inventarier utgjorde 3,003,333 kr. Genom utvidgningsarbeten, som i det närmaste voro färdiga hösten 1885, ökades det inlösta gasverket, Klaragasverket, till dubbla storleken. När tidpunkten för gasverkets ytterligare utvidgning var inne, beslöt att anlägga ett nytt gasverk. Plats för det nya gasverket erhöles i dåvarande Hjorthagen inom kungl. Djurgården med strand vid Lilla Värtan, varjämte besittningsrätten till lägenheterna Mariedal och Ropsten förvärfvades för vinnande av ökat strandutrymme. Planen till det nya verket, Värtagasverket, uppgjordes med hänsyn till såväl Klaragasverkets framtida nedläggande som behovet av utvidgning under de närmaste 20 å 25 åren. Byggnadsarbetena togo sin början den 1 april 1890 och fortgingo oavbrutet till hösten 1893, då anläggningen började tagas i användning och för första gången tillförde staden gas. Verket har sedermera utvidgats med flera nybyggnader, bl. a. med en större administrationsbyggnad vid Torsgatan, som togs i bruk år 1906.

Stat år 1919. Utgifter: 29,272,200 kr. (därav för utvidgning 2,270,000 kr.); inkomster: 31,166,300 kr. Odisponerad vinst för 1917 att inbetalas till drätselnämndens första avdelning; 1,194,261: 48 kr.

Överingenjör (0).

Blomqvist, E. R.; rt. 91 61; st. 90 03; mottagningstid: 2—3, lördagar och helgdagsaftnar 1—1,30.

Gasverkets kansli.

Torsgatan 22, Va.; rt. 91 61, 136 17; st. 90 03, 14 40; expeditionstid: 9—5, lördagar och helgdagsaftnar 9—2.

Kanslist (11)

(dessutom arvode 600 kr.).

Almström, K. H.

Kontorsskrivare (8).

Ågren, B. W.

Kontorsskrivare

(1,500—3,000 kr.; ej å stat).

Forssell, K. G. (tf. i 10); **Nord**, I. C. W.; **Hylander**, N. O. J.

Försäljningsexpeditionen.

Föreståndare (10)

(dessutom arvode 600 kr.).

Ericsson, N. J. W.; rt. 131; st. 79 97.

Bokhållare och kassör (10).

Morén, O. W.

Bokhållare (10).

Håkansson, G. H.

Kontorsskrivare

(2,280 kr.; ej å stat).

Söderman, H. A. G.

Kontorsbiträde

(1,740 kr.; ej å stat).

Schenström, Jeanette M.

Värtagasverket.

Värtan; rt. 29 51, 29 86, 91 82; st. 74 26, 82 48, 90 73; expeditionstid: 9—5, lördagar och helgdagsaftnar 9—2.

Förste ingenjör för driften (17)

(dessutom konjunkturtillägg 2,000 kr.).

Morén, K. E.; rt. 29 51; mottagningstid: 2—3, lördagar och helgdagsaftnar 1—1,30.

Ingenjörer (2:e) för driften (14)

(dessutom konjunkturtillägg 2,000 kr.).

Lidberg, K. S.; **Dahlin**, O. B.; **Florin**, E.

Biträdande ingenjörer för driften

(3,000—3,600 kr.; ej å stat).

Nylinder, S.; **Jeanson**, K. B. H.

Byråingenjör (15)

(dessutom konjunkturtillägg 1,500 kr.).

Molin, A. G.

Laboratorieföreståndare (14).

Quarfort, S. G.

Kemister

(2,280—3,000 kr.; ej å stat).

Malmgren, O. C.; **Lindström**, B. G.; **Blomquist**, C. D.; **Ohlsson**, E. O. B.; **Broberg**, E. R.

Ritäre

(1,200—3,120 kr.; ej å stat).

Barke, K. F.; **Funck**, E. G. T.

Förste gasmästare

(3,360 kr., bostad, värme och lyse; ej å stat).

Ekman, O. G. (se nedan).

Gasmästare (12 a).

Johansson, J.; **Larsson**, J. W.; **Ståhl**, F. E.

Gasmästare

(3,300 kr.; ej å stat).

Gustafsson, A. T.; **Carlsson**, F. H.

Förste verkmästare (13 a).

Stenberg, K. L.; Cronwall, J.; Sjölund, K. J.

Verkmästare (12 a).

Danielsson, S. E.; Ekman, O. G., tjf. (se ovan).

Verkmästare

(3,000—3,300 kr.; ej å stat).

Malmgren, C. E.; Andersson, E. D.

Förrådsförvaltare (13).

Eklund, O. T.

Förste bokhållare

(4,200 kr.; ej å stat).

Malmberg, E. K. G.

Bokhållare.

Gihl, C. I. E. (11); Idholm, K. G., Eklöf, E. A., Enblom, K. J. E., Strandberg, K. W., Törn- gren, B. T. O., Andersson, V. G., Ericson, H. T. S. (10); Rehnberg, A. O. (tf. i 10).

Bokhållare

(2,520—3,600 kr.; ej å stat).

Bergstrand, K. H.; Lindström, E. B. S.

Kontorsskrivare (8).

Johansson, A. W. F.

Kontorsskrivare

(1,200—2,520 kr.; ej å stat).

Johnsson, J. A. G.; Lundquist, N. A.; Oldin, S. E. E.; Eriksson, E. F.; Johansson, J. I. F.

Kontorsbiträden

(1,500—1,800 kr.; ej å stat).

Carlsson, L. M. Emy; Johansson, Helga T.

Dessutom 27 arbetsförmän. Antalet arbetare för driften vid Värtagasverket utgjorde vid 1919 års början 396 man.

Klaragasverket.*Klara strand, C.; rt. 1 95; st. 90 04; expeditionstid: 9—5, lördagar och helgdagsaftnar 9—2.**Förste ingenjör för driften* (17)

(dessutom konjunkturtillägg 2,000 kr.).

Morén, K. E. (se ovan, Värtagasverket).

Ingenjör (2:e) för driften (14).

Edlund, K. S.

Verkmästare (10)

(nuv. innehavaren kvarstår å övergångsstat).

Johansson, A. P.

Gasmästare (10)

(dessutom arvode 600 kr.).

Lindvall, J. V. A; två vakanta.

Bokhållare (10).

Sköld, E. E. E.

Kontorsskrivare

(1,320 kr.; ej å stat).

Eriksson, H. E.

Dessutom 6 arbetsförmän. Antalet arbetare för driften vid Klaragasverket utgjorde vid 1919 års början 84 man.

Distributionen.*Torsgatan 22, Va.; rt. 46 38, 46 87; st. 73 52, 74 34; expeditionstid: 9—5, lördagar och helgdagsaftnar 9—2.**Förste ingenjör* (17)

(dessutom konjunkturtillägg 2,000 kr.).

Lewin, R. Chr.; mottagnings- tid: 2—3, lördagar och helgdagsaftnar 1—1,30.

Byrå för tekniska utredningar.

Byråingenjör (15)

(dessutom konjunkturtillägg 1,500 kr.).

Linders, J. O. V.

Ingenjörer

(4,500—4,800 kr.; ej å stat).

Wennerbärg, P. A.; Erikson, H. A.

Ritare

(2,400—2,700 kr.; ej å stat).

Nilsson, G.; Hamberg, H. G.

Provköket.*Torsgatan 26, Va.; rt. 55 31.**Hemkonsulent*

(2,400 kr.; ej å stat).

Freudenthal, Helga L. E.

Bokföringsavdelningen.*Bokhållare.*

Haglund, J. B. (12); Nilsson, G. D. (10).

Kontorsskrivare (8).

Åberg, P.

Kontorsskrivare

(1,200 kr.; ej å stat).

Ceder, O. V.

**Röfnäts- och gatubelysnings-
avdelningen.***Ingenjör* (14)

(dessutom konjunkturtillägg 2,000 kr.).

Hybbinette, N. F.

Förste verkmästare (13 a).

Johansson, A. G.

Ges.

Ges.

Andre verkmästare (12 a).
Stenbäck, C. G.; Larsson, E. J.

Bokhållare (10).
Stenberg, N. G.

Installations- och verkstadsavdelningen.

Ingenjör (14)
(dessutom konjunkturtillägg 2,000 kr.).
Cederström, E. B.

Förste verkmästare (13 a).
Karlsson, K. L.; Åkerberg, A. F.

Verkmästare
(3,900 kr.; ej å stat).
Södergård, E. E. E.

Bokhållare
(3,600 kr.; ej å stat).
Edholm, J. A.

Bokhållare (10).
Schönhult, S. I. M.

Kontorsskrivare
(1,800 kr.; ej å stat).
Brostedt, L. E.

Kontorsbiträde (5).
Enström, Asta E. T

Utställningen.
Kungsgatan 54, C.; rt. 28 93; st. 60 32.

Vakthavande
(3,420—3,600 kr.; ej å stat).
Schmidt, E. T.; Magnuson, C. O.

Mätare- och kontrollavdelningen.

Ingenjörer (13).
Larson, J. V. (dessutom konjunkturtillägg 1,000 kr.); en vakant.

Förste verkmästare (13 a).
Stenberg, C. F. L.

Andre verkmästare (12 a).
Edlund, E. K.

Bokhållare (10).
Ahrfelt, K. H.

Kontorsskrivare
(1,620 kr.; ej å stat).
Lindhult, C.; Lindqvist, A. G.

Förrädskontoret.
Förrädsförvaltare (13).
Rossing, C. A. E.; rt. 91 62, 91 63; st. 64 22, 65 86.

Bokhållare (10).
Nyström, J. D.; Gillstedt, A. H.; Samuelson, K. A. V.

Kontorsskrivare
(1,620 kr.; ej å stat).
Cronwall, E. H. A.

Avdelningen för avläsning och uppbörd.

Uppbördschef (14).
Sirfeldt, C. A.; rt. 136 18; st. 8 63, 99 04.

Bokhållare (12).
Särling, A. A. A. (å expeditionen); Lindström, K. F. (å räkningsskontoret I); Jörne, T. (å räkningsskontoret II); Ekstrand, G. M. (för avläsning); Bergman, A. E. (för inkasseringsavd.).

Bokhållare (10).
Larsson, J. E.; Keyser, F. R.; Fröding, V. C. H., tjf. (se nedan); Broman, I. R.; Fredrikson, E. G.; Bergschöld, F. E.; Johannisson, G. V.; Jönsson, E. W.; Videgren, E. M.; Carlsson, S. V.

Kontorsskrivare (7).
Ellgar, Ellen M.

Kontorsskrivare
(1,200—3,600 kr.; ej å stat).
Anderson, E. V.; Fagerström, J. V.; Ahl, A. C.; Petersson, D. H.; Folkesson, T.; Larsson, G. K. J.; Borgström, G.; Ekblad, S. L.; Halling, G. K.; Anderson, A. G.; Johansson, O. D. E.; Roth, A. H. E.; Kempe, G. A.; Danielson, G. L.; Wallén, V. E.; Allberg, E. A.; Lundin, B. O.; Larsson, C. B.; Landberg, E. M.; Augustsson, O. H.; Bergenhausen, C. A. O.; Johansson, E. V. K.

Kontorsbiträden (5).
Fogelström, J. Gabrielle; Jörne, f. Edlind, Maria L.; Carell, f. Jonsson, Anna E.; Andersson, Elin H.; Persson, Judith L.; Johansson, Ebba A. K.; Edén, Ester M.

Skrivbiträden (4).
Carlsson, Lilly S.; Johannisson, Tyra A. A.

Skrivbiträden
(720—1,500 kr.; ej å stat).
Wahlberg, f. Sundell, M. J. K. (Greta); Pihlström, Ruth; Carell, Ruth M.; Westermarck, Elsa M.; Håkansson, Inez A. M.; Åkerberg, M. Karin; Carlqvist, E. M. (Margit); Ljungborg, A. V. L. (Tora); Löfgren, Anna H. M.; Berglund, Alf-hild S.; Schwenning, Valborg M.; Levin, Ester; Pramberg, Olga E.

Dessutom 4 tillsyningsmän, 54 mätare-avläsare och automattömmare, 21 inkassereare, 12 förmän samt 235 arbetare vid 1919 års början.

Bokhållare (10).
Två vakanta (med placering å gasverket).

Nybyggnadskontoret.

Värtan; rt. 6273, 6276; st. 63 68.

Arbetschef

(13,000 kr. inkl. dyrtidshjälp; ej å stat).

Hansson, G. A.

Posthavande ingenjör

(11,000 kr. inkl. dyrtidshjälp; ej å stat).

Larsson, K. E.

Ingenjörer

(5,100—8,000 kr. inkl. dyrtidshjälp; ej å stat).

Bergman, C. H. V. B.; Clementson, N. E.; Johnsson, T.; Bäckström, G. O. C.; Hansson, A. N.

Ritare

(2,100—5,700 kr. inkl. dyrtidshjälp; ej å stat).

Harling, H. G.; Malm, K. J.; Bengtsson, K. G. B.; Foberg, G. J.; Bengtson, G.; Pettersson, S. G. H.; Anderson, E. G.; Göransson, K. I.; Andersson, S. J.; Wiborgh, P. L. A.

Maskinmästare

(6,900 kr. inkl. dyrtidshjälp; ej å stat).

Björklund, K. A. V.

Verkmästare

(6,900 kr. inkl. dyrtidshjälp; ej å stat).

Pehrsson, K. A.

Bokhållare (10).

Fröding, V. C. H. (se ovan).

Kontorsskrivare

(1,500—5,700 kr. inkl. dyrtidshjälp; ej å stat).

Holmberg, N. E.; Forsberg, F. G.; Belin, F. E.

Dessutom 100 arbetare vid 1919 års början.

Gasverkets läkare.

(Jfr sid. 60.)

Svensson, F. L., Drottninggatan 88 B, C.; rt. 29 40; st. 82 28; mottagningstid: vardagar 8—9 och 2,30—3,30.

Elektricitetsverket.

Adresser, telefoner m. m.: se nedan.

På grund av motion, väckt 1887 inom stadsfullmäktige, inkom gasverksstyrelsen i oktober 1889 med förslag till anläggning av ett elektricitetsverk för större delen av Norrmalm, avsett till en början för endast 10,000 lampor, men för en framtida utvidgning till 30,000 lampor. Kostnadsförslaget slutade på 1,500,000 kr. Detta förslag antogs av stadsfullmäktige den 13 december 1889. Sedan tomten nr 6 i kvarteret Hästen med adress nr 38 vid Regeringsgatan blivit inköpt för 360,000 kr., antogo stadsfullmäktige i december 1890 ett förslag, som avsåg stationens utförande för 5,000 samtidigt brinnande lampor och ett ledningsnät för 10,000 lampor. Kostnaden för

detta förslag beräknades till 1,604,000 kr. Den 1 september 1892 öppnades Brunkebergswerket — såsom stationen kallades — officiellt, och då voro 1,024 glödlampor inkopplade. Verket utvidgades sedermera väsentligt i mån av behov. Under åren 1911—1912 borttogos ångmaskinerna, och ombyggdes verket till enbart understation.

Den 1 juni 1900 biföllo stadsfullmäktige gasverksstyrelsens hemställan att, på det att hela staden måtte kunna förses med elektrisk ström för lyse och kraft, låta utföra ett ångkraftverk i Hjorthagen — den blivande elektriska huvudstationen vid Värtan — med därtill hörande understationer och ledningsnät för en approximativt beräknad kostnad av 8,039,000 kr.

Det nya elektricitetsverket vid Värtan med dess understationer i staden blev i det närmaste fullbordat till sin första utbyggnad under år 1903 och började sin verksamhet den 30 september samma år, då ström för första gången utsläpptes från Tulestationen. Kronobergsstationen började sin verksamhet den 14 oktober s. å. och Katarinastationen den 3 november s. å. Till Brunkebergswerket levererades ström från Värtaverket första gången den 28 november s. å. Djurgårdsstationen färdigbyggdes 1906, Enskedestationen 1911, Nybohovstationen och Lillsjöstationen 1914.

Under år 1905 inköptes två vattenfall, Tamms- och Kvarnsforsarna i Dalälven för ca 1,150,000 kr. för en blivande kraftstation benämnd Untraverket, varå arbetet 1912 påbörjades. Under år 1918 blev Untraverket så pass färdigt, att driften i viss utsträckning kunde börja den 23 december, då energi för första gången levererades till Stockholm.

Stat år 1919. Utgifter: 19,190,100 kr. (däruv 8,112,000 kr. till utvidgningar); inkomster: 14,472,000 kr. Odisponerad vinst för 1917 att inbetalas till drätselnämndens första avdelning: 272,013: 98 kr.

Överingenjör (0)

(dessutom konjunkturtillägg 2,500 kr.).

Decker, A.; Tulegatan 13, Va.; rt. 85 54, 98 26, 230 64; st. 93 84, 98 55; mottagningstid: 2—3, lördagar och helgdagsaftnar 1—1,30.

Byråingenjörer (15)

(dessutom konjunkturtillägg 1,500 kr.).

Widström, A. D.; Laurell, K. J.

Elektricitetsverkets kansli.

Tulegatan 13, Va., rt. 85 54, 98 26, 230 64; st. 93 84, 98 55; expeditionstid: 9—5, lördagar och helgdagsaftnar 9—2.

Kanslist (11)

(dessutom arvode 600 kr.).

Lindqvist, C. E. O.

Ges.

Ges.

Bokhållare (10).

Gustafsson, K. F.

Kontorsskrivare

(2,100 kr.; ej å stat).

Alsén, E. D. J.; Gilljam, E. V.

Stenografer (7).

Ahlberg, Lydia Ch.; Nyquist, Karin J.

Vaktmästare

(3,600 kr. inkl. dyrtidshjälp; ej å stat).

Rydberg, F. O.

Dessutom växlande antal extra skrivbiträden och 5 expeditionsvakter.

Driften.

Tulegatan 13, Va.; rt. 85 54, 98 26, 230 64; st. 93 84, 98 55; expeditionstid: 9—5, lördagar och helgdagsaftnar 9—2.

Förste ingenjör (17)

(dessutom konjunkturtillägg 2,000 kr.).

Richson, E. H.; mottagningstid: 2—3, lördagar och helgdagsaftnar 1—1,30.

Ingenjörer.

Andreason, E. M. (14, dessutom konjunkturtillägg 2,000 kr.); Dahl, A. M. (13, dessutom konjunkturtillägg 1,000 kr.).

Ritare

(4,200—7,500 kr. inkl. dyrtidshjälp; ej å stat).

Wretling, J. A.; Ericson, E. G.; Ericson, N. B.; Andersson, S. V.

Förste verkmästare (13 a).

Nilsson, K. E.

Verkmästare (12 a).

Neveling, A. A. L. (ackumulatorbatt.); Englund, N. E.

Untraverket.

Postadress: Orrskog; rt. Tierp 57.

Driftschef (17).

Hollstein, J. A. G.

Förste verkmästare (13 a).

Hammarlund, K. A.

Övermaskinist (13 a).

Hedling, K. K.

Bokhållare (12).

Ericsson, K. E. M.

Värtaverket.

Värtan; kontoret: rt. 74 24; st. 51 84; maskinrummet: rt. 136 47; st. 64 14; expeditionstid: 9—5, lördagar och helgdagsaftnar 9—2.

Maskiningenjör (16)

(dessutom konjunkturtillägg 1,000 kr.).

Lindblad, B. E.

Elektroingenjör (14)

(dessutom konjunkturtillägg 1,000 kr.).

Holmberg, K. R.

Övermaskinist (13 a).

Mattsson, F. L. L.

Förste verkmästare (13 a).

Råman, K. A.

Biträdande övermaskinister (12 a).

Helin, J. A.; Schjörling, Y. G.

Bokhållare.

Ström, N. D. (12); Holmgren, K. A. (10).

Kontorsskrivare

(1,500—2,400 kr.; ej å stat).

Lagerquist, K. H.; Hahne, S. H. A.

Kontorsbiträde

(2,000 kr.; ej å stat).

Gummesson, O.

Tulestationen.

Tulegatan 9 & 11, Va.; rt. 136 84; st. 197 57.

Stationsförmän

(5,040—5,400 kr. inkl. dyrtidshjälp; ej å stat).

Sund, G. B.; Åkerström, K. O.; Sundberg, J. T.; Karlsson, T. L.

Brunkebergsstationen.

Regeringsgatan 38, C.; st. 207 18.

Stationsförmän

(5,400 kr. inkl. dyrtidshjälp; ej å stat).

Ericson, J. V.; Elmers, F. J. E.

Kronobergsstationen.

Kungsholmsgatan 29, C.; st. 167 06.

Stationsförmän

(5,220—5,400 kr. inkl. dyrtidshjälp; ej å stat).

Lindberg, C. A.; Nyberg, F. G.

Katarinastationen.

Kapellgränd, Sö.; st. 137 76.

Stationsförmän

(5,400 kr. inkl. dyrtidshjälp; ej å stat).

Eriksson, K. E.; Carlsson, B. M.

Djurgårdsstationen.

Djurgården, Ö.Dj.; st. 48 23.

Stationsförman

(5,280 kr. inkl. dyrtidshjälp; ej å stat).

Björkman, G. D.

Enskedestationen.

Enskede; st. 34 43.

Stationsförman

(5,280 kr. inkl. dyrtidshjälp; ej å stat).

Steen, B. T.

Nybohovstationen (Brännkyrka).

Liljeholmen; st. 18 90.

Stationsförman

(5,100 kr. inkl. dyrtidshjälp; ej å stat).

Lindström, G. H.; Gällstedt, V. E.

Lillsjöstationen (Bromma).

Kungsholms villastad; st. 8 20.

Stationsförman

(5,100 kr. inkl. dyrtidshjälp; ej å stat).

Lindohf, I. H.; Carlsson, K. S. Hj.

Distributionen.

Tulegatan 13, Va.; rt. 85 53, 95 53; st. 77 12, 77 44; expeditionstid: 9—5, lördagar och helgdagsaftnar 9—2.

Förste ingenjör (17)

(dessutom konjunkturtillägg 1,000 kr.).

**Wallér, C. H.; rt. 85 53; st. 77 12; mottagnings-
ningstid: 2—3, lördagar och helgdagsaftnar
1—1,30.**

Ingenjörer.

**Klingberg, K. Hj., Ringström, R. G. (13, dessutom
konjunkturtillägg 1,500 kr.); Dalén, G. E. A.,
en vakant (13).**

Ritare

(8,760 kr. inkl. dyrtidshjälp; ej å stat).

Södersten, Th. C. Hj.

Förste verkmästare (13 a).

Ohrling, A. W.; en vakant.

Verkmästare (12 a).

Anderson, S. G.; Björkman, J. E.

Förste bokhållare

(4,200 kr.; ej å stat).

Sundstrand, G. D. (se nedan).

Bokhållare (12).

**Sundstrand, G. D., tjl. (se ovan), t.jf. Spång,
P. E. (se nedan).**

Bokhållare (10).

**Spång, P. E., tjl. (se ovan); Ramberg, J. S.;
Grandell, J. G.; Thunholm, D. N. V., tjl. (se
nedan); Kristoffersson, J.; Wirén, K. G. L.**

Kontorsskrivare

(1,500—2,400 kr.; ej å stat).

**Eriksson, N. G. J.; Holmberg, O.; Wisell, E. B.;
Hellgren, H. M.; Andersson, K. G. L.; Karlén,
K. H. H.; Eidmark, O. H. W.; Pettersson, E.
H.; Oldmark, P. I. M.; Samuelsson, G. A.**

Dessutom 2 expeditionsvakter.

Verkstäderna.

Förste verkmästare (13 a).

Andersson, A. L.

Verkmästare (12 a).

Hjertqvist, J. F. E.; Mellström, K. F. A.

Ackvisitionsavdelningen.

Tulegatan 13, Va.; rt. 98 26; st. 98 55.

Ingenjör

(för ackvisition och i samband därmed stående
utredningar)
(högst 800 kr. pr månad inkl. dyrtidshjälp;
ej å stat).

Rahm, C. O.

Utställningen.

Regeringsgatan 38, C.; rt. 66 27; st. 10 02.

Föreståndare

(3,600 kr.; ej å stat).

Nissar, J. W.

Uppbördsavdelningen.

*Tulegatan 13, Va.; rt. 16 19; st. 9 80;
expeditionstid: 9—5, lördagar och helg-
dagsaftnar 9—2.*

Uppbördschef (14).

**Eckerström, L. A.; rt. 16 19; st. 9 80; mottag-
nings-
ningstid: 2—3, lördagar och helgdagsaftnar
1—1,30.**

Kontraktsteckning.

Bokhållare (12).

Österman, G. H.

Kontorsskrivare

(1,500—2,400 kr.; ej å stat).

Millstein, O. F. M.; Ohlsson, J. A.

Dessutom en inkasserare för inkassering av
depositioner.

Avläsning.

Bokhållare.

Ericsson, G. E. (12); Hodell, F. E. B. (10).

Dessutom 1 inspektionsavläsare, 5 spe-
cialavläsare, 34 avläsare samt växlande an-
tal extra skrivbiträden.

Ges.

Ges.

Debitering och inkassering av strömvavgifter.

Bokhållare.

Östervall, C. J. (12); Mathson, A. W. L., Wetzdorf, K. E. B. (10).

Kontorsskrivare

(1,500—2,400 kr.; ej å stat).

Kjellqvist, F. J. H. (tf. i 10); Rydberg, W. O.; Biriell, E. P. V.; Möller, E. O. V.; Rydblom, G. R.; Westerlund, G. A. V.; Molin, G. P.; O'Konor, C. E.; Edberg, F. E. R.; Hellkvist, G. O.; Nernst, B. O. F.; Florath, K. E.; Staaf, K. H.

Kontorsbiträden (5).

Johannisson, Elsa E.; Jansson, Nanna L.; Roggen, Hjärdis S. M.; Nordström, Anna M.; Nilsson, Ahlid J. G.

Skrivbiträden

(1,200—1,500 kr.; ej å stat).

Alexisson, A. V. Helena; Berthel, J. Matilda G. K.; Peterson, L. Sonja E.; Johansson, Elsa D. W.; Geijer, Annie E.; Winge, Brita M.

Dessutom 6 *centralinkasserare*, 19 *distriktinkasserare*, samt växlande antal *extra skrivbiträden*.

Inbetalning av strömvavgifter och inkassogöromål utanför den vanliga inkasseringen.

Bokhållare.

(3,600 kr.; ej å stat).

Gustafsson, K. G. A.

Kontorsskrivare

(2,100—2,300 kr.; ej å stat).

Löfgren, K. R.; Land, O. E.

Dessutom 1 *centralinkasserare*, 1 *extra skrivbiträde* och 2 *expeditionsvakter*.

Räkenskaps- och kassakontoret.

Tulegatan 13, Va.; rt. 97 64; st. 97 64, 11 83; expeditionstid: 9—5, lördagar och helgdagsaftnar 9—2.

Kamrerare (14).

Ahlström, J. G.

Kassör (12).

Carlsson, A. T.

Bokhållare.

Bergwall, C. T. (12); Ullman, P. R. (11); Fagerell, J. V. W., Nyström, K. T. (10).

Kontorsskrivare

(1,800—2,400 kr.; ej å stat).

Guldbrand, S. G.; Kritz, S. A.

Dessutom en *expeditionsvakt*.

Förrådiskontoret.

Tulegatan 13, Va.; rt. och st. 97 64; expeditionstid: 9—5, lördagar och helgdagsaftnar 9—2.

Förrådsförvaltare (14).

Nylén, A. E.

Bokhållare

(3,600 kr.; ej å stat).

Magnusson, E. A.

Bokhållare (10).

Stenroth, J. A. T.; Trotz, G., tjf. (se nedan, Untrakontoret); Söderlind, R. D.

Kontorsskrivare

(1,800—2,400 kr.; ej å stat).

Söderberg, K. S.; Trotter, J. K.; Broström, T.; Blom, E. H.; Eriksson, E. H.; Snöbohm, K. E. G. E.; Palmberg, C. G. L.

Dessutom 2 *expeditionsvakter*.

Husbyggnadsavdelningen.

Tulegatan 13, Va.; rt. 85 54, 98 26, 230 64; st. 93 84, 98 55; expeditionstid: 9—5, lördagar och helgdagsaftnar 9—2.

Byggnadschef.

Enblom, F. (se nedan under vattenkraftsbyggnaden).

Arbetschef

(12,000 kr. inkl. dyrtidshjälp; ej å stat).

Sundstrand, C. K.

Arkitekt

(högst 6,000 kr.; ej å stat).

de Frumerie, G.

Ingenjör

(7,500 kr. inkl. dyrtidshjälp; ej å stat).

Andersson, G. N.

Byggmästare

(4,800 kr.; ej å stat).

Hultman, C. V.

Ritare

(4,800—6,000 kr. inkl. dyrtidshjälp; ej å stat).

Bruzeliuss, E. M.; Sundstrand, E. J.; Svensson, A. L.

Vattenkraftsbyggnaden.

Byggnadskontoret i Stockholm.

Tulegatan 13, Va.; rt. 85 54, 98 26, 230 64; st. 93 84, 98 55; expeditionstid: 9—5, lördagar och helgdagsaftnar 9—2.

Byggnadschef

(10,200 kr. inkl. dyrtidshjälp; ej å stat).

Enblom, F.; mottagningstid: 2—3, lördagar och helgdagsaftnar 1—1,30.

Byråingenjör

(ej å stat).

Swenson, G. C. W.

Untrakontoret.

Postadress: Orrskog; rt. Tierp 57.

Arbetschef

(15,000 kr. inkl. dyrtidshjälp jämte bostad m. m.; ej å stat).

Berggren, G.

Ingenjör

(9,600 kr. inkl. dyrtidshjälp jämte bostad m. m.; ej å stat).

Lundquist, H. R.

Bokhållare

(3,000 kr. jämte bostad m. m.; ej å stat).

Trotz, G. (se ovan); Thunholm, D. N. V. (se ovan.)

Kraftledningsbyggnaden Untra— Stockholm.

Tulegatan 13, Va.; rt. 98 26, 230 64; st. 98 55.

(Sorterar direkt under överingenjören.)

Ingenjör

(12,000 kr. inkl. dyrtidshjälp; ej å stat).

Hansson, P.

Elektricitetsverkets läkare.

(Jfr sid. 60.)

Svensson, F. L., Drottninggatan 88 B, C.; rt. 29 40; st. 82 28; mottagningstid: 8—9.

Palmqvist, N. L., Tierp (för Untrakraftverksbyggnaden).

Belysning av gator och allmänna platser.

Gas- och elektricitetsverken ombesörja belysningen av gator och allmänna platser. Belysningen sker dels med gas, dels med elektricitet och dels med fotogen.

Lykttändarpersonalen ombesörjer gas- och oljebelysningen; den elektriska belysningen skötes av elektricitetsverkets montörer. Staden är indelad i åtta lykttändardistrikt, vart och ett med sin förman och 9 å 20 lykttändare (se nedan).

Längsta lystiden är den 25 december, då lyktorna tändas kl. 3,45 e. m. och släckas kl. 8,30 f. m.

Stat år 1919. Gasbelysningen: Utgifter (förutom gasförbrukning, ränta och amortering): 493,000 kr.; inkomster (av drätsel-nämnden): 913,000 kr. Oljebelysningen: Utgifter (jfr ovan): 75,000 kr.; inkomster (jfr

ovan): 75,000 kr. Elektricitetsbelysningen: Utgifter (jfr ovan): 45,000 kr.; inkomster (jfr ovan): 175,000 kr.

Ges.

Avlöningar m. m. Förmän: 1,860—2,220 kr., dessutom dyrtidstillägg 2,640 kr. Lykttändare: 1,248—1,368 kr., dessutom dyrtidstillägg 1,920 kr. (för lykttändare, som sköta 65 lyktor); 1,560—1,680 kr., dessutom dyrtidstillägg 2,400 kr. (för lykttändare, som sköta 90 lyktor).

Lykttändardistriktet.

1 distriktet.

Vaktrum: Västmannagatan 49, Va.

Personal: 1 förman och 14 lykttändare.

2 distriktet.

Vaktrum: Skepparegatan 34, Ö. Dj.

Personal: 1 förman och 14 lykttändare.

3 distriktet.

Vaktrum: Pilgatan 46, C.

Personal: 1 förman och 20 lykttändare.

4 distriktet.

Vaktrum: Trängsund 4, St.

Personal: 1 förman och 13 lykttändare.

5 distriktet.

Vaktrum: Kocksgatan 20, Sö.

Personal: 1 förman och 11 lykttändare

6 distriktet.

Vaktrum: Hornsgatan 92, Sö.

Personal: 1 förman och 13 lykttändare.

7 distriktet.

Vaktrum: Regeringsgatan 105, C.

Personal: 1 förman och 16 lykttändare.

8 distriktet.

Vaktrum: Lövholmen, Liljeholmen.

Personal: samma förman som i 6 distr. och 9 lykttändare.

Inalles sålunda 7 förmän och 110 lykttändare; dessutom äro anställda 4 sifonpumpare.

Gaslednings- och elektricitets- entreprenörer.

För utförande och reparation av gas- och elektricitetsledningar har styrelsen över Stockholms gas- och elektricitetsverk till entreprenörer antagit vissa personer och firmor, och äger icke någon annan att befatta sig med dylika ledningar, avsedda för bogagnande av gas eller elektricitet från stadens verk.

Ges.

Gasledningsentreprenörerna äro för närvarande till antalet 24 och elektricitetsentreprenörerna 15. För namn och adresser m. m. hänvisas till nedanstående förteckning (firmainnehavarna äro ej i egenskap av entreprenörer upptagna i kommunalkalenderns personalavdelning).

Gasledningsentreprenörer.

- AB. E. E. Berggrens Eftr.; Sibyllegatan 41, Ö.; rt. 20 74; st. 42 20.
 AB. Beskow & C:o; Högbergsgatan 30 A, Sö.; rt. 20 25; st. 37 77.
 AB. Clausens Gas- och Vattenledningsaffär; Tunnelgatan 16, C.; rt. 25 98; st. »Clausens».
 AB. A. Conilton; Kungsgatan 84, C.; rt. 65 89; st. 61 75.
 AB. Fahnehjelm & C:o; Klarabergsgatan 42, C.; rt. 2 38; st. 25.
 AB. M. Faerden; Kungstensgatan 10, Va.; rt. 34 14; st. 119 80.
 AB. Gas, vatten och värme; Oxtorgsgatan 7, C.; rt. 26 81; st. »Gas, vatten och värme».
 AB. Installatör; Norrlandsgatan 9, C.; rt. 31 20; st. 62 88.
 AB. Jurell & Nordstedt; Adolf Fredriks kyrkogata 2, C.; rt. och st. 57 44.
 AB. J. M. Lundholm; Hornsgatan 74 A, Sö.; rt. 30 98; st. »J. M. Lundholm».
 AB. P. Naumburg & C:o; Norrlandsgatan 24, C.; rt. 11 75; st. »Naumburgs».
 AB. A. Rundquist & C:o; Jakobsbergsgatan 23, C.; rt. 3 03; st. 46 09.
 AB. Axel Sjögren & C:o; Mästersamuelsgatan 34, C.; rt. och st. »Axel Sjögren & C:o».
 AB. P. A. Sjögren; Mästersamuelsgatan 16, C.; rt. 5 26; st. »P. A. Sjögren».
 Ahxner, Harald; Riddaregatan 17, Ö. Dj.; rt. och st. 46 84.
 Billmans fabriks- och handels-ab.; Regeringsgatan 88, C.; rt. 48 11; st. 44 80.
 Borgström, P. G.; Södra Långgatan 6, Hagalund; st. Hagalund 3 13 (endast för Hagalund, Råsunda, Sundbyberg och Lilla Alby).
 Brodd, L. J.; Granvägen 13, Gröndal; st. Gröndal 20 (endast för Liljeholmen).
 Carlssons, C. A., söner; Hornsgatan 35, Sö.; rt. 7 26; st. 34 96.
 Lindqvists, C. B., rörledningsaffär; Kammakaregatan 29, C.; rt. 68 27; st. 95 43.
 Ljunberg, J. A., & C:o; Skärgårdsgatan 9, St.; rt. 2 62; st. 27 19.

- Rörlednings-ab. Montör; Lästmakaregatan 12, C.; rt. och st. 54 52.
 Sylvan, Herman; Dalagatan 2, C.; rt. 33 91; st. 95 26.
 Widebergs, Svén, Eftr., K. Elmén; Bryggaregatan 12, C.; rt. 50 46; st. 74 06.

Elektricitetsverkets entreprenörer.

- A. E. G., Elektriska ab.; Sveavägen 21, C.; rt. och st. »A. E. G.».
 Allmänna svenska elektriska ab.; Malmtorrgsgatan 5, C.; rt. och st. »Asea»; Drottninggatan 42, C.; rt. och st. »Asea»; Hornsgatan 10, Sö.; rt. och st. 39 78; Norrlandsgatan 1, C.; rt. 73 63; st. 73 63; Karlbergsvägen 36, Va.; rt., 305 57; st. 62 57.
 von Brömssen, Adolph, Ingenjörfirmå; Kungsgatan 56, C. (endast för hissar); rt. 114 64; st. 297 45.
 Elektriska bolaget Poijes & Wettermark; Regeringsgatan 31, C.; rt. 85 69; st. 56 51.
 Elektriska industri-ab.; Vanadisvägen 23, Va.; rt. »Elektriska industri-ab.»; st. 81 95, 82 95, 282 95.
 Elektriska ljus- och kraft-ab.; Gamla Brogatan 34, C.; rt. 113 03, 212 55; st. 69 44, 208 23.
 Graham Brothers ab.; Norr Mälarstrand 34, C.; rt. och st. »Graham Brothers»; Kungsgatan 56, C.; rt. »Graham Brothers»; st. 22 62.
 Heilborns, Aug., elektricitetsbyrå; Drottninggatan 55, C.; rt. 17; st. 58 00, 253 95.
 Järnhs elektriska ab.; Klarabergsgatan 56, C.; rt. 1 08, 42 08, 234 05; st. 213 13, 80 32, 94 13.
 Lalander & Friberg, AB.; Kungsgatan 56, C.; rt. 105 36; st. 46 24.
 Luth & Roséns elektriska ab:s filial; Lästmakaregatan 18, C.; rt. 45 50, 52 28, 222 82; st. 108, 83 62, 143 13; Norrtullsgatan 8, Va.; rt. 203 90; st. 9 21; Kungsgatan 51; rt. 59 04; st. 199 99.
 Löfquist, Hjalmar; Birgerjarlsgatan 23, C.; rt. 5 03; st. 63 57, 76 10.
 Siemens-Schuckert, Elektriska ab.; Kaptensgatan 6, Ö. Dj.; rt. »Siemens-Schuckert»; st. 50 90.
 Skandia, Elektriska ab.; Tunnelgatan 14, C.; rt. 223 30, 223 96; st. 45 24, 45 74.
 Werdenhoffs, Allan, elektriska installationsbyrå; Biblioteksgatan 11, C.; rt. 214 28; st. 92 64.

Kyrkogårdsnämnden i Stockholm

och i samband därmed stående institutioner.

Kyrkogårdsnämnden.

Storkyrkobrinken 16, St.; rt. 50 33; st. 28 66; sessionsdag: andra fredagen i varje månad.

I äldre tider hade de olika församlingarna sina särskilda begravningsplatser under och omkring kyrkorna. De gamla kyrkogårdarna inom staden blevo emellertid i mån av befolkningens tillväxt otillräckliga och denna omständighet i förening med insikten om de hygieniska vådorna av begravingar inom städerna åstadkom en framställning till kungl. maj:t, att åt staden finge »till evärdeligt bruk och nyttjande» upplåtas från Karlbergs kungsgård ett område till allmän begravningsplats för Stockholms församlingar. Denna begäran bifölls 1815, men kom den s. k. »äldre kyrkogården utanför Norrtull» (5.68 har) först att begagnas endast av Storkyrkoförsamlingen; i den mån övriga församlingars kyrkogårdar befunnos för dem otillräckliga blevo emellertid även dessa församlingar delaktiga i begravningsplatsen, som också därför efter hand, i synnerhet på 1860- och 1870-talen, huvudsakligen genom av Stockholms stadsfullmäktige gjorda markförvärf, utvidgades till att omfatta 62 har, utgörande den nuvarande norra begravningsplatsen. År 1890 inköptes från Enskede ett område om 14.80 har, vilket 1895 invigdes till kyrkogård och benämndes »södra begravningsplatsen». Denna plats utvidgades år 1912 med 77.90 har, dels genom inköp, dels genom övertagande av under däv. latengendomsnämndens förvaltning stående mark.

Förvaltningen av den utanför Norrtull belägna begravningsplatsen ombesörjdes först av Storkyrkoförsamlingen, sedermera av dess och Klara församlings kommitterade, vilka fr. o. m. 1861 kallade sig »förvaltningen av huvudstadens utom norra tullen belägna begravningsplats». Efter många års förhandlingar fick frågan om huvudstadens begravningsplatser förvaltning sin slutliga lösning genom inrättande av kyrkogårdsnämnden, som enligt kungl. förordning av 1886 vårdar och förvaltar de Stockholms kommun tillhöriga kyrkogårdar, och som enligt kungl. brev s. å. även övertog vårdan av den äldre kyrkogården utanför Norrtull.

Kyrkogårdsnämnden utgöres av fyra av stadsfullmäktige samt fyra genom kyrkostämmornas i de territoriella församlingarna elektor för två år i sänder valda ledamöter. För ledamöterna

utses för samma tid av stadsfullmäktige fyra och av församlingarnas elektorerna likaledes fyra suppleanter. Var och en av de territoriella församlingarna utser å kyrkostämma två församlingens medlemmar att deltaga i valet av församlingarnas ledamöter och suppleanter i nämnden. Dessa sålunda utsedda personer sammanträda på överståthållarens kallelse och verkställa sistnämnda val. Nämnden utser själv sin ordförande för två år i sänder. När överståthållaren är tillstades, föres ordet av honom. På nämndens förslag bestämma stadsfullmäktige, vilka tjänstebiträden nämnden skall hava till sitt förfogande. Plan för ordnande av kyrkogård eller del därav prövas av stadsfullmäktige. De pris och övriga villkor, som skola ligga till grund för upplåtelse av gravställen åt enskilda, skola jämväl av stadsfullmäktige bestämmas. Nämndens förvaltning och räkenskaper granskas för varje år av fyra revisorer, av vilka stadsfullmäktige äga att utse två; de övriga två utses av elektorerna, som av de territoriella församlingarna väljas. Stadsfullmäktige bestämma över ansvarsfrihet.

Senaste val av ledamöter ägde rum den 2 dec. (stadsfullm.) och den 30 dec. (församlingarnas elektorerna) 1918 och gälla för åren 1919 och 1920.

Förordningar m. m. K. förordningen om kyrkogårdsnämnd i Stockholm den 29 april 1886. K. instruktionen för kyrkogårdsnämnden i Stockholm den 29 april 1886. K. brevet den 27 aug. 1886 ang. den gamla kyrkogårdens utanför Norrtull överlämnande till kyrkogårdsnämndens vård och förvaltning. Instruktion för den hos kyrkogårdsnämnden anställda syslomanen (kamreraren), av nämnden antagen den 17 juli 1908. Bestämmelser rörande Stockholms stads begravningsplatser den 18 april 1916. Taxa å avgifter för begagnandet av de under kyrkogårdsnämndens förvaltning ställda begravningsplatserna, fastställd av stadsfullmäktige den 19 dec. 1918. Rörande arbets- och löneförhållanden hos kyrkogårdsnämnden äro bestämmelser utfärdade av nämnden den 15 juni 1918.

Stat år 1919. Utgifter: 1,671,000 kr. (därav att täckas med lånemedel 500,000 kr.); inkomster: 1,171,000 kr.

Kyrkogårdsnämndens ledamöter.

Ordförande.

Norström, E. G., f. d. kanslisekreterare (som led. vald av församlingarnas elektorerna).

Kn.

Övriga ledamöter.

Eklund, K. A., kyrkoherde (vald av församlingarnas elektorer).
Elméus, C. K. J., arkitekt (vald av stadsfullm.).
Holmdahl, G. F., arkitekt (vald av församlingarnas elektorer).
Johansson-Wisborg, Anna S., fru, stadsfullm. (vald av stadsfullm.).
Lind, G. H., trädgårdsdirektör (vald av stadsfullm.).
Lundström, K. B., grosshandlare (vald av stadsfullm.).
Pihl, A. G., trädgårdsdirektör (vald av församlingarnas elektorer).

Suppleanter.

Curman, J. S., professor (vald av församlingarnas elektorer).
Ericsson, A. V., prakt. läkare (vald av församlingarnas elektorer).
Geijer, B. O., f. d. grosshandlare (vald av församlingarnas elektorer).
Hasselgren, J. S., fabrikör (vald av stadsfullm.).
Lallerstedt, E. J., arkitekt, professor (vald av stadsfullm.).
Schultén, O. W., grosshandlare (vald av församlingarnas elektorer).
Ström, O. F., redaktör, stadsfullm. (vald av stadsfullm.).
Tigerschiöld, H. E., kansliråd (vald av stadsfullm.).

Sekreterare

(1,500 kr.; ej å stat).

Norström, C.

Kyrkogårdsnämndens revisorer.

(För granskning av 1918 års förvaltning.)

Djurling, E. W., konsul (utsedd av församlingarnas elektorer).
Forssberg, E. V., direktör, (utsedd av församlingarnas elektorer).
Löfgren, A., sekreterare (utsedd av stadsfullm.).
Piehl, C. G. F., civilingenjör (utsedd av stadsfullm.).

Kyrkogårdsnämndens expedition.

Storkyrkobrinken 16, St.; rt. 50 33; st. 28 66; expeditionstid: 10—2, april även 4—6 e. m.

Stat år 1919. Utgifter: 48,580 kr.

Kamrerare (15).

Hellström, K. G.; rt. 205 34; st. 6 73; träffas 9—10, 1—2.

Kassör, tillika expeditionshavande vid norra begravningsplatsen (12).

Eklom, H. M. (se nedan).

Bokhållare (10).

Göransson, K. H.

Kontorsskrivare och kontrollant (9).

Dahlholm, D. E. E.

Expeditionsbiträde (6).

Westermarck, D. E. (Lisa).

Kyrkogårdsinspektör

(5,000 kr.; ej å stat).

Nohlgård, E.

Arkitekt för granskning av gravvårdsritningar m. m.

(1,500 kr., dessutom arvode 2,050 kr. för tiden $\frac{1}{6}$ — $\frac{31}{12}$ 1919; ej å stat).

Wadsjö, N. H. M.; träffas Karlbergsvägen 40, Va., kl. 9—10; rt. Vasa 16 49; st. 258 05.

Kontorsskrivare och ritare (9).

Ekman, O. N. V.; st. Hagalund 3 18 (norra begravningsplatsen).

Vaktmästare (4).

Eriksson, K. S.

Stockholms stads norra begravningsplats.

Utanför Norrtull; st. 5 88.

Stat år 1919. Utgifter: 751,540 kr.; inkomster: 885,800 kr.

Expeditionshavande (12).

Eklom, H. M.; st. 5 88; träffas 4—5 (se ovan).

Trädgårdsmästare (11).

Wahlberg, J. A.; st. 5 89.

Dödgrävarförman (9).

Carlsson, A. E.; st. 5 88.

Trädgårdsförman (9).

Joëlsson, J. G.

Gravskötarförmän (8).

Sandberg, C. A.; **Jacobsson, G. E.**; **Lewin, E. J.**

Gravskötarförmän

(2,000 kr.; ej å stat).

Lindqvist, H.; **Wickholm, G. E.**

Orangör

(2,600 kr. jämte fri bostad och värme; ej å stat).
Pettersson, A. A.

Grindvakt (4)

(därjämte personligt lönstillägg 300 kr.).

Pettersson, C. G.

Läkare

(300 kr.; ej å stat).

Hellström, T. G.

Dessutom arbetare (vintern 72, sommaren 120) och arbeterskor (vintern 3, sommaren 220).

Stockholms stads södra begravnings- plats.

Utanför Skanstull; st. Enschede 14.

Stat år 1919. Utgifter: 712,370 kr.; inkomster: 208,402: 14 kr.

Förman (9).

Almroth, P. F.

Läkare

(150 kr.; ej å stat).

Klingberg, A. F.

Grindvakt

(300 kr.; ej å stat).

Öberg, C. G.

Desutom *arbetare* (vintern 20, sommaren 24)
och *arbeterskor* (vintern inga, sommaren 50).

Kn.